

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VÄLJAANNE
ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS
TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—
ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—
üksik number 15 senti

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR
JA VASTUTAV TOIMETAJA
A. FULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektiooni juhataja J. Janusson
Sektiooni nõukogu esimees A. Meerits
Põllumajandussektiooni juhataja J. Kurkus
Sektiooni nõukogu esimees Prof. P. Kõpp
Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 22/23

Tallinn, 4. juunil 1935

Nr. 22/23

SISU:

	Lhk.
PÕLLUMAJANDUS.	
Talundite oksjonid 1934 a.	406
Põllutõlliste saadavus	409
TÖÖSTUS JA KAUBANDUS.	
Tööstuse tegevus 1935 a.	410
Väliskaubandus N. S. V. Liiduga	414
Metsaturu seisukord	417
Lühiuudiseid	419
RAHANDUS.	
Riigitulude laekumine mais 1935	419
LAEVANDUS.	
Veod laevadel Eesti ja välismaade vahel	420
HINNAD.	
Tähtsamad hinnad ja noteeringud	421
Põllumajandussaaduste hinnad (joonis)	422
Valuuta hinnad	422
PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD.	
Põllumajanduslik väljavedu	422
Võiturg	423
Peekoniturg	424
Tapaloomade- ja lihaturg	424
Kanamunaturg	425
Teraviljaturg	425
Linaturg	426
Kartuliturg	427
Aedviljaturg	427
VÄLISMAA MAJANDUSTEATMEID.	
Saksa majandus 1935. a. esimesel veerandil	428
Uued sõe hüdreerimiskavad Prantsuses	429
Suur piirituse eksport Poolast Saksa	430
INFORMATSIOONI OSA.	
Eesti Panga nädalaaruanne	430
VALISMINISTERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSA- KONNA TEATED.	
Võihoidmine külmutusmajades Londonis	431
Soome suhkrupedi kasvatus ja Salo toorsuhkru vabriku tegevus	431
Uue klaasivabriku asutamine Hangõsse	432
Männikoore väljaveost	432
Leedu põllumajandus 1935 a. kevadel	432
Leedu kaubandus ja tööstus 1935 a. kevadel	432
Leedu väliskaubandus 1935 a. I-sel veerandil	433
Majanduslik kokkulepe N. S. V. Liiduga	434
Eksportinstituudi organisatsioon Tšehhoslovakkias	434
Rukki ja nisu sissevedu Lätist	434

CONTENTS:

	Page
AGRICULTURE.	
Farm Auctions in 1934	406
Agricultural Labour Supply	409
INDUSTRY AND TRADE.	
Industrial Activity, 1935	410
Trade with U. S. S. R.	414
Timber Market	417
Sundry Information	419
FINANCES.	
Revenue Receipts, May 1935	419
SHIPPING.	
Freight Shipping between Estonia and Foreign Countries	420
PRICES.	
Prices and Quotations	421
Prices of Agricultural Products (Diagram)	422
Exchange Rates	422
AGRICULTURAL MARKETS.	
Exports of Agricultural Products	422
Butter Market	423
Bacon Market	424
Cattle and Meat Market	424
Egg Market	425
Grain Market	425
Flax Market	426
Potato Market	427
Vegetable Market	427
FOREIGN COUNTRIES.	
Economic Conditions in Germany during the First Quarter of 1935	428
New Projects for Benzine Distillation out of Coal in France	429
Large Exports of Spirit from Poland to Germany	430
INFORMATION PART.	
Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return	430
FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION.	
Cold Storage of Butter in London	431
Sugar-beet Cultivation in Finland, and Raw Su- gar Factory at Salo	431
Establishment of New Glass Factory at Hangõ	432
Export of Pine Bark	432
Farming Situation in Lithuania	432
Commerce and Industry in Spring of 1935	432
Foreign Trade in the First Quarter of 1935	433
Economic Agreement with U. S. S. R.	434
Establishment of Export Institute in Czechoslovakia	434
Rye and Wheat Imports from Latvia	434

Järgmine Majandusteade nr. ilmub pühade tõttu 18. juunil.

PÖLLUMAJANDUS

TALUNDITE OKSJONID 1934. A. — FARM AUCTIONS IN 1934.

A. Einborn.

Kuigi 1934. a. mõõdukas põllumajanduse enam-vähem soodsalt, põllus talundite oksjonite laine veel ikka kõrgena, võrreldes 1933. a. Riigi Teatajas ilmunud kuulutuste järgi määrati oksjonile 1934. a. 1464 talundit, 1933. a. 1388 talundit. Sealjuures aga Riigi Teataja kuulutused ei peegelda talundite sündmüükide täht arvu, sest kinnisvarade sündmüükide, millised hinnatud müügiks alla 500 kr, mõnede kohtupristavite poolt Riigi Teatajates ei kuulutata. 1934. a. määrati Riigi Teatajas kuulutamata müügile 185 talundit. (1933. a. kohta puuduvad sellekohased andmed). Seega kokku määrati 1934. a. sündmüügile 1649 talundit, nendest 157 teiskordsele müügile.

1934. a. oksjonile määratud talundid maade viisi.
Number of Farms Put up to Auction in 1934 by Districts.

	Oksjonile määratud talundite arv Number of Farms Put up to Auction	% talundite üldarvust maakonnas % of Total Number Farms	% ostutalundite üldarvust, (üle 5 ha) maakonnas % of Total Number of Privately-owned Farms Over 5 ha
Viru	192	1,1	3,0
Järva	139	1,7	4,2
Harju	119	0,8	1,9
Lääne	39	0,7	1,6
Saare	22	0,2	0,6
Pärnu	158	1,4	3,3
Viljandi	155	1,5	3,5
Tartu	320	1,8	5,3
Vaiga	57	1,4	5,2
Võru	189	1,5	3,8
Petseri	200	1,9	—
Üldse	1668	1,3	3,5

Enamik 1934. a. oksjonile määratud talundeid asub Lõuna-Eestis. Põhjapoolsetes maakondades määrati oksjonile 561 talundit,

lõunapoolsetes 1088. Kuna kahe viimase aasta saagiolud olid üleriigi enam-vähem ühtlased, näib olevat riigi lõunapoolses osas oksjonite ülekaalu põhjuseks asjaolu, et sealset talundid on omalajal tarvitanud rohkem krediiti. Absoluutselt kui ka suhteliselt on suurem oksjonite arv Tartumaal, kõige väiksem — Saaremaal. (Petserimaa kohta käivad arvud ei ole seal valitsevate maavalduse eriolude tõttu täiesti võrreldavad teiste maadega). Võib tähendada, et kuigi suhteline erinevus oksjonile määratud talundite arvus üksikutes maades on teatud ulatuses märgatav, ei saa maade viisi siiski eraldada mõnesugust lausa silmatorkavat kriisi piirkonda, kus oksjoneid oleks olnud erakordselt sagedasti, vaid oksjonilaine liikus 1934. a. enam-vähem ühtlaselt üle riigi.

Talundite võlausaldajad. Kui vaadelda, kelle nõudel talundid määrati oksjonile, siis selguvad järgmised vahetused. Otsekohele pankade (peale Eesti Maapanga) nõudel määrati oksjonile 423 talundit (26% üldarvust), eraisikute nõudel 467 talundit (28%), mitmesuguste asutiste nõudel 158 talundit (9%), 173 juhul (11%) määrati oksjon mitmesuguste kreditoride ühendatud nõudmisel, näit. pankade ja eraisikute nõudel. Eesti Maapanga nõudmisel põhjustasid 428 talundi oksjonilemääramist (26% üldarvust).

Talundite hihiajaline võlakoormis on põhjustanud seega kolmekordselt rohkem talundite oksjoneid kui pikaajalised laenu Eesti Maapangas.

Talundite oksjonilemääramine 1934. a. — Farms Put up to Auction in 1934.

Kelle nõudel oksjonile määratud Auction Demanded by	Oksjonile määratud talundite arv Number of Farms Put up to Auction	Nõudmisest kogusumma oksjonile kuulut. kr.—Total Amount of Claims According to Notice of Auction	Nõudmise summa keskmiselt ühele talundile kr. Average Amount of Claim per Farm, in Kronas.	Talundite müügile hinnatud oksjonipuhul, kogusummas kr.—Total Assessed Value of Farms Put up to Auction in Kronas	Talundite kogu võlakoormis 1934. a. kr.—Total Debt Burden of Farms in 1934.
Pangad, eraisikud ning mitmesugused asutised — Banks, private individuals and various institutions	1 221	3 356 000	2 748	3 376 000	86 000 000*)
Eesti Maapank — Land Bank of Estonia	428	757 000	1 708	1 072 000	70 300 000

*) Uhes arvatud pändurivõlad ning riigi- ja omavalitsusasutuste maksuvõlad.

Eesti Maapanga laenuga koormatud talunditel osutub keskmine võlg talundi kohta tunduvalt väiksemaks lühiajalise võla katteks oksjonile määratud talundite omast. See asjaolu esimesel pilgul tundub teatud vastoluna. Siin tuleb aga pidada silmas, et ligi pooled Eesti Maapangalt oksjonitele määratud talunditest on riiklikkude laenudega koormatud asutalundid, kelle võlakoormis tihtilugu on suhteliselt õige suur. Näiteks on eraoksjonile määratud talunditel keskm. võlakoormis ha kohta 89 kr, Eesti Maapanga oksjonitel asutaludel aga 108 kr ha kohta. Ning sarnase suure arvu laenusajate juures, kui Eesti Maapangal valitsemiseks, on loomulik, et tuleb ette majapidamisi, kus mitmesugused asjaolud võivad põhjustada suhteliselt väikese laenusummaga talundi oksjonile sattumist.

Oksjonite toimumine. 1649 talundile oli 1934. a. sundmüük kuulutatud välja, kuid 245 talundit müüdi tegelikult, sest oksjon jäi pidamata või ei toimunud 1404 juhul. Oksjoni pidamatajäämist või mitte kordaminekut põhjustavad mitmed asjaolud. Suuremal jaol juhtudel on talundid otsinud kaitset oksjoni vastu moratoriumi kaudu. Moratoriumi kasutas 487 talundit (35% müümatajäänud talunditest). Teisel kohal oksjoni pidamatajäämise põhjuseks esineb oksjoni muutmine nõudesumma tasumisel, 366 juhtu või 26%, ning pea samapalju on juhte, kus oksjon muudeti nõudmise tagasivõtmise tõttu (339 juhtu või 24%). 152 talundit oksjonil ei leidunud ostjat (11%) ning 60 juhul müük ei teostunud lõplikult muudel asjaoludel.

Eeltoodud andmetest selgub, et oksjoni ei saa pidada enam täielikult kreditori huvide mõjuvaks kaitsjaks, ja seda seetõttu, et võrdlemisi suur osa oksjonitalundeid jääb müümata pakkujate puudumisel. Moratorium ning võla vahekorjade õiendamine kas võla pikenduse või nõudesumma tasumise teel vabastasid 1934. aastal oksjonilt 1192 talundit. Tegelikule enampakkumisele jäi seega 457 talundit ning nendest jäi müümata ostuhimuliste mitteleidumisel 152 või üks kolmandik. Kas ostjate puudusel müümatajäänud talundid osutusid halvemaks ostumüügi objektiks, kui teised, ei lase end külaldate andmete puudusel täielikult selgitada. Võib aga konstateerida selle fakti juures veel seda, et 1933. a. jäi ostjate puudusel müümata 119 talundit või 26% enampakkumisel müüdavatest.

Talundite sundmüükide tulemused. Eelpool toodud andmetest selgus, et 1649-st oksjonile määratud talundist tegelikule müügile jäi 457 talundit, millest müüdi 245.

Talundite müük oksjonil 1934. a. (Talundite arv).
Number of Farms Sold by Auction in 1934.

	Oksjonile määratud talundid Put up to Auction	Oksjon määratud talundid Auction Cancelled	Müügile jäänud talundid Remained on Sale	Müük ei teostunud Sale not Effectuated	Müüdnud talundid Sold
Eraoksjonid — Private auctions . . .	1 221	881	390	172	218
E. Maapanga oksjonid — Auctions on behalf of Eston. Land Bank . . .	428	361	87	40	27
Üldse — Total	1 649	1 192	457	212	245

Väärib lähemalt peatuda sundmüükide tulemuste vaatlusel, kuna siin avalduvad mõ-

Oksjonite muutmine või mittekordaminek 1934. a. — Number of Auctions Cancelled or Failed in 1934.

Nõudja Creditor	Oksjonile määratud talundite arv Number of Farms Put up to Auction	Oksjon pidamatajäänud (juhtude arv) Number of Auctions not held	Oksjoni muutmise või mittekordamineku põhjused (juhtude arv) — Reasons for Cancelling or Failure of Auctions (Number of Cases)				
			Moratorium Moratorium	Nõudja palvel Upon Creditor's Request	Nõudesumma tasumisel Upon Payment of Debt.	Ostjate puudusel For Lack of Buyers	Muul põhjusil Other Reasons
Pangad, eraisikud ja mitmesugused asutised. — Banks, private individuals and various institutions	1221	1008	439	293	159	121	51
Eesti Maapank. — Land Bank of Estonia	428	401	49	106	207	81	9
Üldse — Total	1649	1404	487	399	366	162	60

nedki iseloomustavad tõsiasiad. Üldkokkuvõttes selgub, et võlausaldajatel ei läinud korda oksjonite abil oma nõudmisi rahuldada täiel määral.

Era oksjonitel müüdnud talunditest ainult 35 juhul saadi kõrgemat hinda kui talundil lasuv kogu võlakooormis, kuid 183 talundit müüdi väiksema hinna eest, või siis üksikjuhtudel sama kõrgelt, kui oli talundite vastu pööratud nõudmiste summa. Panemaid tulemusi saadi mitte seetõttu, et nende 35 talundi eest oleks pakutud eriti kõrget hinda, vaid seal osutus võlakooormis keskmiselt ligi kolm korda madalamaks kui teistel talunditel.

	Talunditel, kus oksjonil saadud hind ületas nõude ¹⁾ summa Kr.	Talunditel, kus oksjonil hind ei ületanud nõude ²⁾ summat Kr.
Keskm. hind oksjonil ha kohta — <i>Average price at auction per ha</i>	128	88
Oksjonil müüdnud talundi võlg keskmiselt ha kohta — <i>Aver. debt. per ha of farms sold at auction</i>	115	247

Eraoksjonitel müüdnud talunditel lasuv võlakooormis tõusis oksjoni toimetuse kestel lõppsummas 1 461 000 kr-le (Riigi Teataja kuulutustes avaldatud nõudmiste esialgne summa oli kõigest 921 000 kr., seega anti pärast oksjoni veel nõudmisi üles üle 50%). Eraoksjonitel saadi talundite müügist kokku 759 000 kr, seega 52% nõudmistest. Ülesantud nõudmistest aga rahuldatakse 702 000 kr, seega ainult 48%.

Eraoksjonitel müüdnud talundite eest saadud müügihinna (759 000 kr.) jagamisel esitasid pangad oma nõudmisi 622 000 kr., eraisikud kindlustatud nõudmisi 617 000 kr., ning muid nõudmisi esitati 222 000 kr. Pankade nõudmistest on suurem osa kindlustatud nõudmisi, seepärast rahuldati panku ka võrdlemisi suures ulatuses 369 000 kr. või 59%. Eraisikute kindlustatud nõudmisi rahuldati kogusummas 43%, muid nõudmisi 33%.

Kokkuvõttes ümmarguselt pool nõude summast jäi võlausaldajatel kättesaamata. Tegelik efekt lõpptulemusena ei osutu võib-olla ehk nii raskeks, sest ühel või teisel juhul

võlausaldaja ise omandas oksjonile määratud talundi, mille eest ta edaspidi võib saada paremat hinda või ta hakkab ise kasutama talundit. Erapangad ostsid 1934. a. oksjonitelt 17 talundit, ostja nõudmisi lasus neil talundel 32 000 kr, kogu nõudesumma ulatus 177 000 kr-le, talundid omandati 70 000 kr eest. Peale selle jäid pankadele kätte mõned talundid, nõudesummaga 45 000 kr, millised olid pankade nõudel teiskordsel oksjonil, ja jäid lõpuks ostjate puudusel müümata.

Nii kujunesid siis 1934. a. eraoksjonite üldtulemused erapankadele järgmisteks. Oksjonil saadud summa jagamisel tuleb neil nõudmisi kustutada 184 000 kr (38%) ja 127 000 kr ulatuses nõudmise katteks jäi pankadele 26 talundit. Lähem aeg näitab, kas eelolevatel oksjonitel võlausaldajatel tuleb veel samas ulatuses kanda kahjusid laenu tagasinõudmisel oksjoni teel.

Võib veel tähendada, et üldiselt andsid talundite teiskordsed oksjonid (kõne all on eraoksjonid) 1934. a. halvemaid tulemusi kui esmakordsed. Kokku müüdi teiskordsel oksjonil 67 talundit, nende eest saadi 215 000 kr, kuna nõudmisi anti üles 558 000 kr. Nõudesummast rahuldatakse 208 000 kr — 37% (esmakordsel oksjonitel kuulub rahuldamisele 55%).

Maa hind oksjonitel. Oksjonitel saadud talundite hinna kohta järeldusi tehakse selgub, et keskmiselt võetuna see on madalam kui eelmisel aastal. 1934. a. saadi oksjonitel keskmiselt ha kohta Kr. 117.—, 1933. a. 124 kr. Kõikumised üksikjuhtudel on õige suured, sest talund kujutab endast sarnast ostu-müügi objekti, kus mitmesugused majanduslikud kui ka subjektiivsed tegurid mõjutavad hinna kujunemist. Võib panna tähele, et lõunapoolsetes maakondades maahind on tunduvalt kallim kui põhjapool.

Maahind oksjonitel keskmiselt ha kohta Kr.
Average Price of Land Realised at Auctions per ha in Kr.

	1934	1933	1932
Viru	106	122	116
Järva	87	123	106
Harju	87	87	85
Lääne	77	91	88
Saare	60	59	65
Pärnu	118	96	111
Viljandi	116	166	184

¹⁾ Farms where Amount Received Exceeds Claim in kr.

²⁾ " " " " did not Exceed Claim in kr.

	1934	1933	1932
Tartu	167	193	143
Valga	133	164	157
Võru	130	115	126
Petseri	88	132	...
Keskmiselt üle riigi	117	124	123

Toodud tabeli arve tuleb vaadelda muidugi, kui teatud kaudseid näitajaid. Oksjonitel iga aasta müüdud talundid ei ole ühe-

sugused, mille tõttu maahinna võrdlus jääb võrdlemisi piiratud baasile. Tihhilugu on ostja huvi seotud võrdlemisi nõrkade majandusliikude eeldustega talundiga, või jälle ümberpöörduvalt — hää talund võib jääda oksjonil müümata. Ka on müügijuhtude arv, pidades silmas suuri kõikumisi talundite hinnas, liig väike, et statistiline keskarv peegeldaks täielikult tegelikku olukorda.

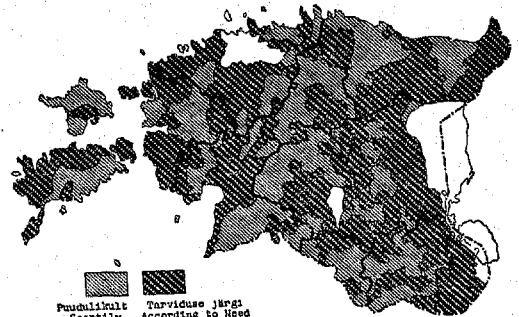
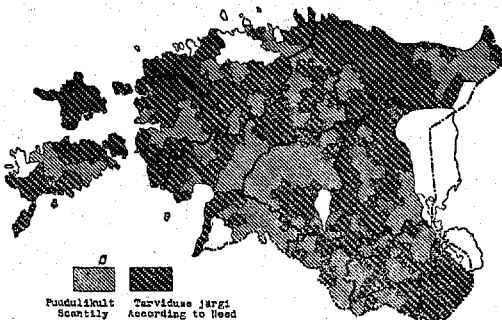
PÖLLUTÖÖLISTE SAADAVUS. — AGRICULTURAL LABOUR SUPPLY.

Käesoleva aasta kevadel põllutööliste palkamise hooajal tuli ilmsiks nähtus, millist pole olnud isegi kõrgekonjunktuuri aastatel, nimelt põllutöölistest oli erakordselt suur puudus. Põllutööliste puuduse üle on teateid kõigil, isegi kriisi raskematel aastatel, sest ikka on leidunud üksikuid kohti, kus neid pole olnud käepärast soovitaval arvul. Puudus kasvas aga juba 1934. a., mil selle kohta kogutud teated näitasid ligikaudu sama seisukorda, nagu see oli kriisieelsetel aastatel. Põllumajandusliikud korrespondendid ühes palgateadetega iga aasta märgivad oma ümbruskonna kohta ka põllutööliste saadavust. Nende märgete järgi võib siis otsustada, kas põllutööliste saadavus on suurenenud või vähenenud ja millistes piirkondades. Kriisieelsete aastate seisukord oli kujunenud võrdlemisi stabiilseks. Tööliste tarve oli teada ja sellekohaselt leidis neid suures osas alati. Korrespondentidest umbes pooled märkisid, et põllutöölisi oli saadaval tarviduse järgi. Kuid oli kohti, kus oma ümbruskonna töölistega ei tulnud toime ja teiselpool jälle, kus töölistest oli ülikülluses. Korrespondentidest ligikaudu veerand märkis tööliste puudust,

kuna veerand — nende küllust. Seda aasta-tööliste suhtes, kuna suitöölisi on olnud saada alati vabamalt. Kriisiaastatel, kus talundite rahalised sissetulekud vähenesid ja tööliste pidamine muutus raskeks, teated tööliste puudusest vähenesid tunduvalt ja selle asemel kasvasid teated tööliste küllusest. Käesoleval kevadel muutus selles suhtes seisukord põhjalikult. Üle poole (54%) korrespondente teatas aastatööliste puudulikkusest saadavusest. Ligemale samasuur oli teadete osa suitööliste puudusest, kuna karjaste juures oli see väiksem. Nii suurt põllutööliste puudust pole olnud ühelgi varem aastal, mille kestel on kogutud andmeid põllutööliste palkade ja saadavuse kohta. Seejuures tööliste puudus ei avaldunud üle maa kaugelgi ühtlaselt. Kuigi tööliste puudus tundus üldiselt suurena, kõige enam kannatasid selle all siiski Pärnu-, Viljandi- ja Valgamaa. Neis maades ligemale kolmveerand korrespondentidest märgib aastatööliste puudust. Suitööliste saadavus oli neis maades siiski avaram ja vahed teiste maadega pole nii kontrastsed, nagu aastatööliste juures. Suitööliste kohta võiks aga märkida, et nende puudus avaldus üle maa

Aastatööliste saadavus. — Supply of Permanent Labour.

Suitööliste saadavus. — Supply of Seasonal Labour.

veel suuremalt. Eriti torkab see silma, kui andmeid võrreldes kriisieelsete aastatega, kus suitöölaliste puuduse kohta oli võrdlemisi vähe teateid.

Igast 100-st põllumajanduslikust korrespondendist teatas, et kevadisel palkamise hooajal põlutöölisi oli saadaval:

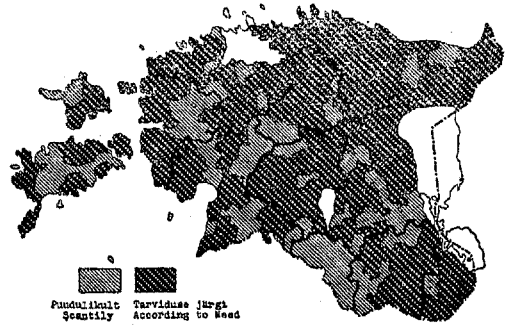
Põlutöölaliste saadavus.

Agricultural Labour Supply (Correspondents' Report).

	Aastatöölisi Permanent Labour			Süüatöölisi Seasonal Labour			Karjaseid Shepherds		
	Küllaldaselt Sufficiently	Tarvitus järgi According to Need	Puudulikult Scantily	Küllaldaselt Sufficiently	Tarvitus järgi According to Need	Puudulikult Scantily	Küllaldaselt Sufficiently	Tarvitus järgi According to Need	Puudulikult Scantily
	1935. a.								
Viru . . .	14	44	42	13	42	46	15	56	29
Järva . . .	2	45	53	3	42	55	6	51	43
Harju . . .	3	53	39	6	49	45	10	66	24
Lääne . . .	16	38	46	11	31	55	21	39	37
Saare . . .	13	46	41	14	39	47	23	47	30
Pärnu . . .	6	27	87	8	35	57	18	33	51
Viljandi . . .	5	24	71	7	38	57	12	48	40
Tartu . . .	11	41	48	14	49	37	16	41	48
Valga . . .	7	18	75	1	32	67	6	20	74
Võru . . .	13	29	53	13	32	55	23	33	44
Petseri . . .	32	41	27	41	32	27	44	17	39
Kokku . . .	10	36	54	11	39	50	16	42	42
1934 . . .	21	51	28	23	52	25	27	45	28
1933 . . .	39	41	20	45	43	12	42	39	19
1932 . . .	42	41	17	47	41	12	45	38	17
1931 . . .	32	49	19	39	49	12	39	47	14
1930 . . .	32	49	19	38	50	12	38	47	15
1929 . . .	27	48	25	32	59	15	35	48	19
1928 . . .	24	38	23	28	55	17	29	50	21
1927 . . .	25	49	26	35	52	13	33	44	23

Tööliste puuduse üle territoriaalselt lähemat kujutlust pakuvad lisatud diagrammid. Neist nähtub, et aastatöölaliste puuduse kessem osa aseneb Lõuna-Eestis, võttes oma alla enamiku Viljandimaast, siis piiräärsed osad Pärnumaast, Valgamaa pea tervelt, sealt

Karjaste saadavus. — Supply of Shepherds.

keerab läbi Võrumaa, Tartumaa idaossa välja. Põhja-Eelist aastatöölaliste puudusest on haaratud Järvamaa, siis osa Harjumaad, Virumaa ja selles suhtes pole jäänud puutumata ka Lääne- ja isegi Saaremaa.

Suitööliste pilt territoriaalselt on pisut teissugune. Tööliste puuduse suuremad piirkonnad läbistavad kogu Eesti põhjast lõunasse keskelt läbi. Karjaste puuduse piirkonnad seevastu asenevad peamiselt Lõuna-Eestis. Tööliste sellisele puudusele, nagu see avalduo käesoleva aasta andmetes, kahtlemata on mõjunud kaasa meie põllumajanduse seisukorra paranemine, mille järeldusel on hakatud tarvitama jälle enam palgatud tööjõudu. Riiklikud korradused rohumaade ja ka mitmesuguste teiste tööde soodustamise alal kahtlemata on toonud omajagu elavust tööjõu nõudmises. Seejuures põllutöölisest osa on siirdunud Läti ja kriisiaastail, kus põllumajanduses polnud võimalik leida teenistust, ka üldse teistele tööaladele. Täitsa loomulik, et nõudmise elavnemisega tõusid põllutöölaliste palgad. Selle kohta toome andmed ühes järgmises numbris.

TOOSTUS JA KAUBANDUS

TOOSTUSE TEGEVUS 1935. a. — INDUSTRIAL ACTIVITY, 1935.

Mööduva majanduskriisi vältel, kus tööstuse aktiivsus oli kriisi raskemal aastail — 1932. ja 1933. a. vahetusel — langenud ulatuselt ca 25%, osutus pöördeliseks 1933. a. teine pool. Sest ajast peale tööstuslik konjunktuur näitab järjekindlat tõusu, arvesta-

mata loomulikult talveperioodid, mil suvesoonitööde lõppedes tööstuslik tegevus jääb tavaliselt vaiksemaks. Üldjoontes aktiivsuse liikumist tööstuses viimaseil aastail iseloomustavad järgmised andmed.

Suur- ja kesktööstuse töötajate üldarvu indeksi, arvestamata ehitustöö (1927—31. a. keskmine = 100).

Index of Total Number of Persons Employed in Large and Middle Sized Industries, Excl. Building Industry (1927—31 Average = 100)

1933. a. I veerand	83	} 88
II quarter	90	
III "	90	
IV "	89	
1934. a. I "	91	} 101
II "	104	
III "	107	
IV "	102	
1935. a. I "	103	

Toodud arvudest nähtub, et töötajate arvu poolest tööstuses oleme jõudnud juba 1934. a. kriisieelsele tasemele. Tõsi, osalt soodustas seda erakordse ulatusega metsade eksploateerimine, mis andis tööd eriti maal asuva teate saeveskitele ja metsamaterjalide transportidele. Kuid tunduvalt parnemist oli 1934. a. märgata ka teistel aladel, peale puutööstuse. Nii vähemalt töömahu poolest saavutati juba 1. a. kriisieelne tase.

Konjunktuuri paranemise tendents on püsinud ka käesoleval aastal. Tööstuse aktiivsust k. a. esimestel kuudel iseloomustab üldjoontes järgnev võrdlus.

Töötajate üldarv suur- ja kesktööstuses (ehitustöö arvestamata) K. a. vahetõr eelmiste aastatega (± %) — *Total Number of Persons Employed in Large- and Middle Sized Industries, (Excl. Building Industry).* *Current Year's Relations with Previous Years (±%)*

	1935. a.	1934. a.	1933. a.
1. jaanuar	34 402	+15,1	+22,6
1. veebruar	34 908	+10,8	+23,3
1. märts	36 901	+11,0	+26,6
1. aprill	38 438	+12,5	+28,7

Nagu siit näeme, osutub tööstuslik tegevus k. a. esimestel kuudel töömahu poolest üle 10% paremaks mullusest ja üksikuil kuil ca 20—30% paremaks kui kriisi süvikus — 1933. a. esimestel kuudel. Töömahu suurenemise tõttu töötajate arv on tõusnud suur- ja kesktööstuses kokku, võrreldes madalseisuga kriisi raskemal aastal, ümmarguselt 9 000 isiku võrra. Töötajate arvulise tõusu konkreetseks hinnanguks olgu märgitud, et see arv (9 000) on lähedalt võrdne töötajate arvule töömahu poolest tähtsaimas tööstusharus, nimelt, tekstiiltööstuses. Võrreldes

eelmise aastaga, töötajate üldarv tööstuses oli k. a. 1. aprillil kõrgem 4 283 isiku võrra.

Suurtööstuse üksikutes tööstusharudes seisukord on järgmine.

Murdude ja kaevanduste rühmas töötajate arv on käesoleva aasta 1. aprilliks pisut langenud, võrreldes eelmise aasta sama kuuga. Languse on annud peamiselt põlevkivitööstus, kus tööl oli 1829 isikut pro 1972 (—7,3%). Töötajate arvu on vähendanud Riigi põlevkivitööstus ja üks erakaevandus. Turbatööstuse ettevõtte peavad lähema tuleviku väljavaateid normaalseiks, osa koguni heaks. Põlevkivitööstuses on 1935. a. toodang leidnud turustamist; on lootusi töötamiseks normaalse koormisega, osalt suuendada tööliliste arvu (Port-Kunda Ubja kaevandus). Ka a/s „Eesti Vosvoriit“ on töötamiseks väljavaateid.

Mineraalide töötlemise rühm töötab k. a. esimestel kuudel eelmisest aastast tunduvalt suurema koormisega. Ses rühmas on 1. aprilli andmeil töötajate arv mullusest kõrgem 275 isiku ehk 22% võrra (1033:1308). Töötajate arvu on suurendanud kõigepealt Port-Kunda tsemendivabrik, mitmed savitööstuse ettevõtte ja ka klaasitööstus. Klaasitööstuse alal muuseas kõik ettevõtte töötavad mullusest suurema töötajate arvuga. Enamjagu ettevõtteid loeb seisukorda normaalseks. Telliskivitehased nähtavasti hakkavad töötama tänava suvel mullusest suurema koormisega, kuna tagavarasid ladus ei ole; üksikud ettevõtte pole suutnud tänava täita kauba tellimisil.

Metallitööstuses töötajate arv ületas k. a. 1. aprillil 774 isiku ehk 23,4% võrra eelmise aasta sama kuu seisul (vahetõr 3314:4088). Metallitööstuses näitavad tõusu kõik eriharud ja nimelt järgmiselt:

Töötajate arv 1. IV.

	1935. a.	1934. a.	±%
1. masinaehitus (ja remont)	1 453	1 109	+31,0
2. laevaehtus " "	538	396	+35,9
3. raudteede töökojad	1 211	1 181	+ 2,5
4. elektro-mehaanika tööstus	308	268	+14,9
5. mehaanika ja lukusepatöökojad	144	93	+54,8
6. täpsate mõõduriistade valmistus ja kallismetallide töötlemine	82	78	+ 5,1
7. muud	352	189	+86,2

Ülaloodust selgub, et tähtsamaist aladest vaid raudtee ja trammi veereva koosseisu ehitus (ja remont) töötab mullusele lähedalt võrdse tööjõuga, kõik teised rühmad on aga tublisti suurendanud oma tööliste arvu. Masinaehituse alal kõige enam on suurendanud tööliste arvu a/s. Franz Krull'i masinaehituse vabrik ja a/s. „Immarine”. Suhteliselt veel enam on tõstnud tööliste arvu Riigi Sadamatehased. Masinaehituse alal on lähemaks ajaks tellimistega enamjaolt kindlustatud ja seetõttu tööliste vallandamist ei ole näha ette. Suuremad vabrikud arvestasid mai alul võimaliku uute tööliste juurevõtmisega. Väiksemaid ettevõtteid mõned hindasid väljavaateid nõrgavõitu olevaiks. Ka Riigi Sadamatehastel oli kavatsus tellimiste suurenemise tõttu suurendada tööliste arvu. Elektromehaanika tööstuses edaspidine tegevus oleneb välismaiste tellimiste saamisest; teise poolaasta kohta väljavaated puuduvad. Suvekuudeks ettevõtted on tööga enam-vähem kindlustatud, peale ühe ettevõtte, kus tööd suvesesoonil tavaliselt on vähe.

Keemiatööstuses on töötajate arv tõusnud samal ajal 220 isiku võrra (vahekord eelmise aastaga 987:1207). Ses tööstusharuks tähtsamad rühmad — põlevkiviõli- ja tuletikutööstus — töötavad lähedalt läinud aasta koormisega. Neist põlevkiviõlitööstus lähemas tulevikus laiendab oma tegevust uute juurdeehituste valmimisel Riiklikus põlevkiviõlivabrikus. Tuletikutööstus töötab juba pikemat aega äärmiselt nõrga koormisega ja nähtavasti ei ole ka tulevikus väljavaateid elavamaks tegevuseks ses harus. Praegu töötab vaid üks ettevõtte, end. „Phönix” Viljandis. Palgaliste juurdekasvu on andnud keemiatööstuses vaid kaks väiksemat ala, õieti kaks ettevõtet, nimelt kummi- ja kunstsarvetööstuse ettevõtted. Mõlemad on kindlustatud tellimistega ja on suurendanud tööliste arvu õige tublisti.

Nahatööstuses on töötajate arv tõusnud 27,4%, mida on põhjustanud osalt siseturu ostujõu tõus, osalt välismaised tellimised. Kuid väljavaated lähemaiks kuiks ei ole lootustäratavad. Hooaja lõppemise tõttu on näha ette tööliste vallandamist. Turu puudusel mõned ettevõtted töötavad lattu.

Tekstiiltööstuses töötajate arv on

tõusnud k. a. 1. aprilliks 10 268-le eelmise aasta 8 659 vastu. Seega ulatub siin tõus viimase aasta vältel 1609 isikule ehk 18,6%-le. Ka k. a. esimestel kuudel tõus on siin järjekindel. Nii kõrge ei ole töötajate arv olnud tekstiiltööstuses alates 1929. a. Vahepeal (1933. a. juunis) töötajate arv oli langenud tekstiiltööstuses ca 7600-le. Tekstiiltööstus osutub tööstusharuks, kus absoluutarvuliselt palgaliste arvuline tõus on suurim. Üksikute eriharude järgi töötajate arvuline tõus on tekstiiltööstuses järgmine:

	1. IV 1935	1. IV 1934	±%
1. puuvillatööstus	3 790	3 104	+22,1
2. villatööstus	1 882	1 541	+22,1
3. linatööstus	1 930	1 867	+ 3,4
4. nõtri-, võrgu ja niiditööst.	252	142	+77,5
5. riide töötlemine	572	539	+ 6,1
6. kunstiidist ja muist toorainest riide ja pudukauba valmistamine	1 842	1 466	+25,6

Tekstiiltööstuses töömaht on suurenenud osalt välisturu, osalt siseturu arvel. Tekstiiltööstussaaduste väljavedu ulatus 1934. a. 4,5 milj. kg 9,8 milj. kr. väärtuses eelmise aasta 3,0 milj. kg vastu 5,0 milj. kr. väärtuses. Ka k. a. 4 esimese kuu jooksul tekstiiltööstussaaduste väljavedu on olnud pisut kõrgem mullusest.

Väljavaateid tekstiiltööstuse tegevuse suhtes lähemal kuul tuleb pidada ettevõtete eneste hinnangu järgi rahuldavaiks.

Puuvillatööstus on tellimistega varustatud juuni-juulini. Kreenholmi manufaktuuri oli kavatsus mais-juumis panna tööle senisele lisaks ca 200 kudumistelge, et täita tähtajalisi riidetellimisi. Vähemad puuvillavabrikud on kindlustatud jooksva tööga.

Villatööstus on samuti tellimistega varustatud. Mõned ettevõtted hindavad seisukorda paremaks mullusest, tähendades, et tööpuudust ei ole karta.

Linatööstusest osa ettevõtteid loodab töötada praeguse koormisega, osa aga peab edaspidist seisukorda toormaterjali vähesuse ja kalliduse tõttu selgusetuks. Üks ca 200 töötajaga linatööstuse ettevõtte on esialgu tööga kindlustatud ja loodab töötama hakata suurendatud tööliste arvuga.

Teised mainimata alad (p. 4—6) peavad praegust seisukorda ja lähema tuleviku väljavaateid üldiselt rahuldavaiks.

Tekstiiltööstuse töövõimaluste kohta juba k. a. lõpupoole ja ka tuleval aastal ei saa siseturu osas nähtavasti ennustada ette head, kuna praeguste põllumajanduse saagilootuste järgi on näha ette siseturu ostujõu nõrgenemist. Seda tühikut võib-olla läheb korda täita ühes osas (puuvilla- ja linatööstuses) välismaiste tellimistega. Paremalt juhul vast läheb korda hoida tekstiiltööstuses alles praegune töömahu ulatus.

Puutööstus töötas k. a. esimestel kuudel mullusest vähe nõrgema pingega. Tööl oli k. a. 1. aprillil 379 töötaja võrra vähem kui mullu samal ajal, seega tagasimine 8%. Tagasimineku peamiseks põhjuseks on saeveskite nõrk töökoormis, mida põhjustab nõrk konjunktuur välismaistel metsasaaduste turgudel. Üks ettevõtte arvestab palkide vette uputamise võimalusega, kuni eeloleva talveni, kuna kuusepuu töötlemine ennast üldse ei tasu.

Kastilauavabrikud töötavad mullusest tublisti suurema koormisega ja on tellimistega kindlustatud, osalt aga on lähema tuleviku väljavaadete suhtes seisukord selgusetu. Üldiselt puutööstussaaduste ekspordil tuleb võidelda suurte raskustega kontingentide kehtimapaneku tõttu. Eriti raskeks on kujunenud turg meie vineerkaupadele Itaalias ja Hollandis.

Kodumaa turgu varustav mööblitööstus peab seisukorda rahuldavaks ja töötab normaalse koormisega.

Paberivabrikud töötasid k. a. esimestel kuudel täis koormisega, samuti nagu läinudki aastal. Ettevõtted on varustatud tellimistega ette normaalselt 2—3 kuuks ja ei näe ette tekkimas raskusi ka edaspidiseks tegevuseks.

Trükitööstus on üldiselt stabiilsemaid alasid ja töötab ka tänava mullusele võrdse ca 1100—1200 töötajaga.

Toit-, maitseainete ja jookide tööstuse rühmas on tegevuse aktiivsus tõusnud töötajate arvu järgi, võrreldes läinud aastaga, 8%. Tõusu on andnud peamiselt šokolaadi- ja kompvekitööstus (vahekord 1. aprillil 738:994 ehk tõus 35%) ja tapamajad, kus töötajaid oli samal ajal mullusest roh-

kem 20%. Üks suurematest kompveki- vabrikutest on aasta väitel kahekordistanud tööliste arvu. Nende kahe ala suhtes siseturu mahutusvõime on antud olukorras stabiilne. Töömaht on laienenud neil kahel alal peamiselt välisturu arvel. Šokolaadi ja kompvekkide ekspordiks arvatakse olevat veel suuremaid võimalusi ja sellega ühenduses on võimalik ka tööliste arvu suurendamine. Tapamajades on töötajate arv suurenenud osalt ekspordiks määratud lihasaaduste konservimise laiendamise tõttu.

Kehakatte- ja pudukaupade tööstus töötab mullusest suurema töötajate arvuga (1. aprillil oli vahekord 987:1058 ehk 100:107). Kuid tuleviku väljavaated ei ole siin küllalt rahuldavad. Suurim jalatööde vabrik „Globus“ kavatses turu puudusel vallandada juuni lõpul kõik töölised ja teha vahepeal masinate remonti. Ka pudukauba artiklite (silmkoe artiklite, kinnaste) turustamine on osalt raskendatud. Nööbi- ja kammivabrikul turg näib olevat lähemaks ajaks kindlustatud.

Ehituse alal tegevus on käesoleval aastal elavam mullusest. Ehitatakse rohkem eraalgatusel, peale selle on teoksil suuremad riikliikud ehitused.

Kesk- ja väikese tööstuses on samuti töömaht tunduvalt laienenud. Aktiivsuse tõusu võib ka kesk- ja väikese tööstuses konstateerida kõigis tööstusharudes.

Nii üldiselt praegust seisukorda tööstuses tuleb pidada töömahu ulatuse poolest rahuldavaks, samuti tuleb väljavaateid lähema tuleviku suhtes pidada enam-vähem soodsaks.

Ühes olukorra paranemisega majanduses ka tööturul on seisukord kujunenud tunduvalt lahedamaks. Tööbörssides ja eratöövahealituse kontorites oli k. a. 1. maiks registreeritud töötuid ja töövõtjaid 2662 isikut, samal ajal aga 1934. a. — 3530, 1933. a. — 11.118 ja 1932. a. — 6.513, arvestamata avalikke ja hädaabitöödele paigutatud töötud. K. a. 15. maiks oli üldine registreeritud töötute ja töövõtjate arv langenud juba alla 2000. Ühes tõusuga majanduses ja seisukorra paranemisega tööturul ka avalikke ja hädaabitöid on korraldatud k. a. ca 30% väiksemas ulatuses kui eelmisel aastal.

VÄLISKAUBANDUS N. S. V. LIIDUGA. — TRADE WITH U. S. S. R.

N. S. V. Liit omas meie väliskaubanduses varemäl aastail võrreldes teiste naaberriikidega väiksema osatähtsuse, sest puudusid eriliste soodustustega kaubanduslikku läbikäimist hõlbustavad lepped, mis sõlmitud teiste naabritega. Eesti kaubanduslikud suhted N. S. V. Liiduga põhinesid vaid enamsoodustuse alusel, mida kasutavad peagu kõik teisedki riigid, kellega meil kaubanduslik vahakord. 1934. a. oktoobris sõlmitud ja 1. jaanuaril 1935. a. jõustunud kokkulepe, kavaga, milles tahetakse tasakaalustada Eesti — N. S. V. Liidu vahelist kaubandust kolme aasta jooksul 800 tuh. kuldrubla, ei ole veel mõjule pääsenud. N. S. V. Liidu osatähtsus alates 1930. a. oli väga kõikum. Suurima osatähtsuse, 7,7% meie väliskaubanduse üldlääbikäigust väärtuse järgi omas ta 1931. a. ja väikseima, 2,9% — 1932. a. 1934. a. oli see arv 3,3%, mis näitab, võrreldes eelmise kahe aastaga, tõusutendentsi. Meie osatähtsus N. S. V. Liidu väliskaubanduses, N. S. V. Liidu andmetel, oli möödunud aastal 0,2%. Väliskaubandus N. S. V. Liiduga oli viimasel viiel aastal passiivne. Ostame sealt meile hädavajalikke kaupu, mida meie ise ei tooda. Tähendatud kaupade nimestik sisseveos on koostiselt enam-vähem juba välja kujunenud, kuna väljaveokaupade koostis on alles kujunemisel N. S. V. Liitu väljaveetud kaupade nimestik on võrdlemisi väikene, koosnedes viimasel viiel aastal 13 kuni 40 kaubast, kuna samal ajal sisseveo nimestikus esinevad 122—195 kaupa.

Väljavedu N. S. V. Liitu näitab tugevaid kõikumisi. 1930. a., kui suurim, ületab viie aasta keskmise 108,7% ja kõige väiksem (1932) aasta annab vaid 9,1% viie aasta keskmisest. 1934. a. on 18,0% keskmisest vähem. N. S. V. Liit on meie väljaveos viimasel aastal kaheksandal kohal, kuna ta aasta varem oli kümnenandal. N. S. V. Liitu müüdnud kaupade koostises sündis viie aasta kestel põhjalik muutus: kui 1930. ja 1931. aastal domineerisid valmissaadused, 1932. ja 1933. a. — toit- ja maitseained, siis 1934. a. on esikohal elusloomad.

Elusloomadest veeti N. S. V. Liitu sigu ja veiseid, kusjuures esimesed andsid 1931. a.

21,4% ja 1934. a. 37,9% kogu väljaveost N. S. V. Liitu (väärtuse järgi) ja teised 1933. a. 0,2% ja 1934. a. 30,5%.

Toit- ja maitseainete rühmas domineeriv osa on sealihal, mis andis 1932. a. 48,9% ja 1933. a. 52,7% kogu väljaveost N. S. V. Liitu. 1934. a. näitab see arv võrreldes eelneva aastaga enam kui viiekordset tagasiminekut. Olulisematest müükidest N. S. V. Liitu tuleks nimetada 1933. a. 72 tuh. kr. väärtuses loomaliha ja 1931. a. 264 tuh. kr. eest kunstvõi müüki.

Toor- ja poolvalmisainete rühm kannab täiesti juhuslikku laadi. 1931. a. müüsimine N. S. V. Liitu 64 tuh. kr. eest tselluloosi, 1931. ja 1932. a. N. S. V. Liidu laevade varustuseks kivist ja 1934. a. 24 tuh. kr. eest vasikanahku.

Eesti väliskaubandus N. S. V. Liiduga 1930—1934. a. Estonian Trade with U.S.S.R. 1930 — 1934.

	1934	1933	1932	1931	1930
1000 tonnides — in 1000 Tons.					
Väljavedu — Exports . . .	1,0	1,1	3,3	13,6	14,8
Sissevedu — Imports . . .	67,6	31,0	40,0	102,0	130,8
Lääbikäik — Turnover . . .	68,6	32,1	43,3	115,6	145,4
Milj. kr. — in Mill. Kr.					
Väljavedu — Exports . . .	1,7	0,9	0,2	3,8	4,8
Sissevedu — Imports . . .	2,4	1,8	2,1	6,9	9,1
Lääbikäik — Turnover . . .	4,1	2,7	2,3	10,2	13,4
Väljaveo + või — Exports + or — . . .	-0,7	-0,9	-1,9	-3,6	-4,8
N. S. V. Liidu osatähtsuse % Eesti väliskaubanduses (Kr.) Percentage Share of U.S.S.R. in Estonian Foreign Trade.					
Väljavedu — Exports . . .	2,5	1,9	0,4	4,6	4,6
Sissevedu — Imports . . .	4,3	4,6	5,7	11,3	9,8
Lääbikäik — Turnover . . .	3,8	3,1	2,9	7,7	6,9
Väljaveo % sisseveost Ra- tio of Exports to Imports	70,3	48,6	8,9	47,4	47,1

Valmissaaduste rühma osatähtsus oli kõrgeim 1930. a. (99,2%), sellele järgnevat kaks aastat näitavad tagasiminekut, 1933. a. näitab väikest tõusu ja viimane aasta jälle tagasiminekut. Mõjuvum osa viimasel ajal selles rühmas kuulub tallanahale. Kõige rohkem veeti välja tallanahka 1930. a. (437 tuh. kr. eest), 1931. a. näitab 58,4%-list tagasiminekut, kuna järgneval aastal jääb see kaup täiesti ära. 1933. a. müüsimine tallanahka 283 tuh. kr. eest ja 1934. a. 368 tuh. kr. eest, mis annab 1933. a. 33,0% ja 1934. a. 21,8% kogu väljaveost N. S. V. Liitu 1930. ja 1931. a. oli suurim osa valmissaadustest paberil,

kuid N. S. V. Liidu oma paberitööstuse arenemise tõttu jäi paberi väljavedu ära, mis põhjustabki meie väljaveo madalseisu N. S. V. Liitu 1932. a. Nimetamisväärseid on selles rühmas veel villane riiet 206 tuh. kr. ja külmutus- ja jäämasinad 91 tuh. krooniga 1930. a.

Eesti väliskaubandus N. S. V. Liiduga 1. — 30. IV 1934. ja 1935. a.

Estonian Trade with U.S.S.R., I. I. — IV. 30., 1934. and 1935.

	1000 ton- nid. — In 1000 tons		1000 kr. In 1000 kr.		Osatäht- suse % Percenta- ge Share	
	1. I. — 30. IV 1935	1. I. — 30. IV 1934	1. I. — 30. IV 1935	1. I. — 30. IV 1934	1. I. — 30. IV 1935	1. I. — 30. IV 1934
	1. I. — 30. IV 1935	1. I. — 30. IV 1934	1. I. — 30. IV 1935	1. I. — 30. IV 1934	1. I. — 30. IV 1935	1. I. — 30. IV 1934
Väljavedu — Exports	0,4	0,8	358	194	1,6	1,3
Sissevedu — Imports	11,4	18,7	822	799	8,1	5,0
Läbikäik — Turnover	11,8	19,5	975	998	2,3	3,2
Väljavedu + või — Exports + or —			-260	-805		
Väljaveo % sisseveost Ratio of Exports to Imports					56,8	14,8

Sissevedu N. S. V. Liidust näitab nii koguselt kui ka väärtuselt 1930. a. kuni 1934. a. järjekindlat tagasiminekut, nii et 1933. a. annab suurimast aastast vaid 19,3%. Võrreldes 1933. a.-ga suurenes N. S. V. Liidu sissevedu 1934. a. 36 585 tn. ja 627 tuh. kr. N. S. V. Liit on meie sisseveos viimasel aastal seitsmes riik, tema osatähtsus meie üldsisseveos (väärtuse järgi) oli 4,3%. N. S. V. Liidust sisseveetud kaupadest annab viie aasta keskmine esikoha toor- ja poolvalmisainetele 47,2%-ga, teise toit- ja maitseainetele 42,1%-ga ning kolmanda valmissaadustele 10,2%-ga. 1930. ja 1931. a. oli väikese ülekaaluga esikoht toit- ja maitseainetel, 1932. aastast alates aga toor- ja poolvalmisainetel.

Toit- ja maitseainete osatähtsuse langes 1930. a. 50,7%-lt viimase aasta 13,2%-le tingis teravilja ja suhkru ärajäämine. Teravili andis 1930. a. 40,3%, 1931. a. 24,0% ja 1932. a. 12,6% kogu meie sisseveost N. S. V. Liidust. Järgnevat aastat jäi teravilja sissevedu täiesti ära. 1930. a. juulis jõustus teravilja kaitseseadus, millega rukki sisseveo monopoli õigus jäi riigile, nii et võrreldes 1930. a. rukki sissevedu langes 1931. a. enam kui viiekordselt. Järgnevat aastat laienes sisseveokeeld ka muule teraviljale. Suhkru sissevedu N. S. V. Liidust vähenes 1932. a. ja jäi hiljem täiesti

ära, kuna peagu kõik suhkru ost läks üle Britti, kui meie oma kauba suurimale tarvitajale. Toit- ja maitseainete rühma jäid põsi- ja nisukliid, millede sissevedu, oledes tarvidusest, võrdlemisi kõikum.

Tähtsamad ained väliskaubanduses N.S.V. Liiduga

Principal Commodities of Trade with U. S. S. R.

	1935 1. I. — 30. IV		1934 1. I. — 30. IV		1935 1. I. — 30. IV		1934 1. I. — 30. IV	
	tonnides in tons		1000 kr. in 1000 kr.		tonnides in tons		1000 kr. in 1000 kr.	
Väljavedu — Exports:								
Üldse — Total	366	845	353	194				
sellist: — thereof:								
Sealiha — Pork	278	58	174	62				
Vasikanahad, toored — Calf Hides	35	18	55	24				
Tallanahk — Sole-Leather	51	30	108	68				
Sissevedu — Imports:								
Üldse — Total	11 413	18 666	622	799				
sellist: — thereof:								
Sool — Salt	2 372	2 940	53	57				
Kuuse- ja männipakud — Spruce and Pine Logs	54	8 594	1	150				
Malm — Cast Iron	675	116	28	5				
Nafta ja gaasiõli — Naphtha and Gasoil	407	136	27	11				
Masuut — Crude Naphtha	254	181	21	15				
Petrooleum — Petroleum	1 557	1 746	97	126				
Bensiin — Benzine	374	275	31	23				
Superfosfaat — Superphosphate	3 737	469	131	16				
Põllum. masinad ja riistad — Agricultural Machinery and Implements	188	15	88	6				

Toor- ja poolvalmisainete rühma osatähtsus näitab tõusu, kuid vaadeldes absoluutarve, näeme, et 1930. ja 1931. a. ületavad viie aasta keskmise suure ülekaaluga, kuna järgnevad kaks aastat ei ulata poolegi keskmise arvuni. 1934. a. annab juba 81,9% viie aasta keskmisest. Suurimaks teguriks on siin metsamaterjalide sisseveo tagasimineku kuni 1932. a. ja ärajäämine 1933. a. meie turul olnud väga madalate hindade tõttu. 1934. a. on meie üldsisseveost N. S. V. Liidust metsamaterjalide sisseveol juba 28,1%-line osatähtsus. Toor- ja poolvalmisainete rühmas kuulub esikoht naftasaadustele, kus tähtsam osa on petrooleumil, mis annab 39,9% kogu meie petrooleumi sisseveost 1934. a. Suurim petrooleumi ost N. S. V. Liidust oli 1930. a. 1 040 kr. väärtuses. Järgnevat kahel aastal oli näha ostu kahanemist, eriti mõjuvalt 1933. a., ja viimasel kahel aastal jälle tõusu. Petrooleumile järgneb osatähtsusest bensin, mille arvud näitavad tagasimineku, mis tingitud osaliselt bensini üldsisseveo vä-

Tähtsamad ained väliskaubanduses N. S. V. Liiduga. — Principal Commodities of Trade with U. S. S. R.

Väljavedu — Exports:	1934	1933	1932	1931	1934	1933	1932	1931
	tonnides — (in Tons)				1000 kr. — (in 1000 kr.)			
Üldse — Total	1 011	1 055	3 316	13 607	1 690	855	188	3 271
Elusloomad (arv) — Animals, living	11 865	48	—	9 218	1 155	2	—	701
sellest — thereof:								
Veised — Cattle	2 199	48	—	—	515	2	—	—
Sead — Pigs	9 660	—	—	9 218	640	—	—	701
Toit- ja maitseained, joogid — Food Products, Stimulants, Beverages	832	895	177	330	122	537	99	264
sellest — thereof:								
Kunstvõi — Margarine	—	—	—	380	—	—	—	264
Sealiha värsk ja soolatud — Pork, fresh and salted	88	655	152	—	85	451	92	—
Toor- ja poolvalmisained — Raw a. Semi-Manufact. Materials.	18	15	2 984	2 333	24	0,2	50	105
sellest — thereof:								
Tselluloos — Cellulose	—	—	—	487	—	—	—	64
Vasikanahad, toored — Calf Hides	18	—	—	—	24	—	—	—
Kivistüsi — Coal	—	—	2 850	1 845	—	—	45	41
Valmissaadused — Manufactured Articles	161	145	156	10 945	389	316	39	2 201
sellest — thereof:								
Tallanahk — Sole-Leather	150	180	—	71	368	283	—	182
Ajalehe- ja trükipaber — Newsprint- and Printing Paper.	—	—	101	10 839	—	—	13	1 973

henemisest meie oma bensini turule asumise tõttu. Nafta ja gaasiõli ning määrdeõlide sissevedu on teinud läbi peagu samad muutused kui petrooleumgi. Üldse naftasaadused andsid 26,0% meie üldsisseveost N. S. V. Liidust. Teine koht toor- ja poolvalmisainete hulgas on metsamaterjalidel. Metsamaterjalidest tõime sisse 1930. ja 1931. a. suures enamuses paberipuitu tselluloosivabrikutele tooraineks ja 1932. ja 1934. a. kuuse-, männipalke ja -pakke, milledest kauni suur protsent töötletakse meil laudadeks ja saadetakse teistesse Lääne-Euroopa riikidesse. Vaatlusoleva ajavahemiku alul ostime N. S. V. Liidust ka puuvilla, mis andis koguni 10,9% 1931. a. N. S. V. Liidu sisseveost meie väärtuse järgi, kuid hiljem jäi see peagu täiesti ära. Viimasel kahel aastal on juure tulnud uue ainenä superfosfaat, mille osatähtsus oli 1933. a. 7,3% ja 1934. a. 3,8% N. S. V. Liidust sisseveetud kaupade üldväärtusest. Peale eelpoolnimetatute oleme ostnud N. S. V. Liidust: karusnahku, aprikoositeri, kaoliini, rasva, õlisid, malmi ja varem aastail ka vilkiseid, tubakat ja kanepit väiksemate summade eest.

Valmissaaduste rühmas olid kaunis väikesed kõikumised. Suurim (1931) aasta ületab viie aasta keskmise 28,4% ja väiksem (1934) aasta on ainult 23,5% vähem. Siin peaosa

on keemiatööstusesaadustel, nagu soodal ja seebikivil. Teine koht on masinatel.

1935. a. esimesed neli kuud, võrreldes 1934. a. sama ajaga, näitavad väärtuse järgi sisseveos 22,3% võrra kahanemist ja väljaveos 81,9% tõusu, nii et passiviteet on väiksem kui 1934. aastal. Koguse järgi näeme vähenemist nii välja- kui ka sisseveos: esimeses 56,7% ja teises 38,8%. Koguse suuremat tagasiminekut sisseveos põhjustas metsamaterjali, kui odava kauba, väiksem sissevedu. Väljaveos aga oli põhjuseks kartuli puudumine 1935. a., kuna 1934. a. samal ajal neid veeti välja 727 tonni 29 tuh. kr. väärtuses.

Oululisemaks väljaveoartikliks 1935. a. esimesel neljal kuul on sealiha, mis andis 49,2% kogu väljaveost N. S. V. Liitu selle aja jookul ja näitab võrreldes eelmise aasta sama ajaga 180,6%-list tõusu. Teisel kohal on tallanahk, mis on suurenenud 58,8%, võrreldes vastava ajaga 1934. a. Kolmandal kohal olevaid tooreid vasikanahku turustasime N. S. V. Liitu 1935. a. kahekordselt rohkem kui 1934. a. esimesel neljal kuul.

Sisseveos 1935. a. on esikoht naftasaadustel; siin näeme, et petrooleum läks tagasi ja teiste ainete sissevedu suurenes, nii et lõpptulemusena jäi naftasaaduste üldarv endiseks. 21,1% kogu 4 kuu sisseveost

Tähtsamad ained väliskaubanduses N.S.V. Liiduga — *Principal Commodities of Trade with USSR.*

	1934	1933	1932	1931	1934	1933	1932	1931
	tonnides — (in Tons)				1000 kr. — (in 1000 kr.)			
Sissevedu — Imports;								
Üldse — Total	67 597	31 012	39 995	101 960	2 387	1 760	2 090	6 906
Toit- ja maitseained, joogid — <i>Food Products, Stimulants, Beverages</i>	9 504	13 733	10 486	38 087	316	393	803	3 243
sellest — thereof:								
Rukis — <i>Rye</i>	—	—	256	6 824	—	—	18	495
Nisu — <i>Wheat</i>	—	3	2 520	6 588	—	0,3	245	652
Kaer — <i>Oats</i>	—	—	—	6 222	—	—	—	514
Suhkur — <i>Sugar</i>	—	—	3 140	7 816	—	—	—	347
Sool — <i>Salt</i>	6 690	12 381	2 759	7 687	128	259	54	189
Nisukliid, igasugused — <i>Wheat Offals</i>	2 337	490	1 514	1 543	128	28	94	99
Toor- ja poolvalmisained — <i>Raw a. Semi-Manufact. Materials.</i>	56 141	15 075	27 230	61 123	1 723	926	891	3 079
sellest — thereof:								
Kuuse-, männipalgid ja -pakud — <i>Spruce and Pine Logs and Clogs</i>	41 007	—	16 171	8 989	671	—	213	143
Paberipuit — <i>Pulpwood</i>	—	—	3 008	33 911	—	—	49	525
Puuvill, toores — <i>Raw Cotton</i>	37	—	—	597	38	—	—	758
Lina — <i>Flax</i>	40	35	2	38	52	38	16	20
Nafta ja gaasiõli — <i>Naphtha and Gasoil</i>	1 074	384	863	1 780	61	25	87	150
Masuut — <i>Crude Naphtha</i>	525	619	657	818	48	51	53	78
Petroleum — <i>Petroleum</i>	6 212	6 047	2 809	8 668	416	378	156	675
Bensiin — <i>Benzine</i>	1 207	1 188	1 093	2 414	102	106	114	342
Määrdeõlid — <i>Lubricating Oils</i>	415	219	290	617	48	34	52	133
Superfosfaat — <i>Superphosphate</i>	2 382	4 387	—	—	91	128	—	—
Valmisaadused — <i>Manufactured Articles</i>	1 952	2 204	2 279	2 750	348	441	396	584
sellest — thereof:								
Sooda, igasugune — <i>Soda, all kind</i>	353	627	736	645	48	84	89	76
Seebikivi — <i>Saponts</i>	232	681	744	233	55	154	136	54

N. S. V. Liitu kuulub superfosfaadile, see arv ületab eelmise kogu aastase superfosfaadi sisseveo N. S. V. Liidust. Ka põllumajandusmasinaid ja -riistu veeti sisse 1935. a. esimesel neljal kuul 82 tuh. kr. võrra rohkem kui 1934. a. vastaval ajal.

Soola sissevedu on jäänud ligikaudselt en-

diseks. Kuuse- ja männipakkude, loomasööda, lina ja puuvilla sissevedu kahanes tähtsusetaks arvuni. Vähenes veel keemiatööstuse saaduste sissevedu 57,3% võrra.

Üldiselt N. S. V. Liidu osatähtsus võrreldes eelmise aasta esimese nelja kuu andmetega 1935. a. vähenes tunduvalt.

METSATURU SEISUKORD — TIMBER MARKET.

Varase kevade tõttu lõppesid metsatöötamise tööd tavalisest varemalt, mille tõttu jäi vähemaks ka ülestöötatud metsamaterjalide kogus. Praegu käib väljaveoplastidel materjalide üleandmise töö, milline kestab veel mõne aja, kusjuures materjalide vedu metsast laoplastidele toimus veoautodega suuremal määral kui millalgi varem. Vee- teede häärde väljaveetud metsamaterjalide parvetamine on täies hoos ja kohati ligineb juba lõpule. Kuigi lumevett oli kevadel vähe, parandasid aprilli esimesel poolel olnud vihmasaod olukorda ja parvetus toimus seni takistamatult. Ostu-müügi tehingute sõlmimine siseturul on lõppenud ja sellele vastavalt algas materjalide ekspordimise hooaeg

käesoleval aastal varemalt kui tavaliselt. Sellejuures hinnad püsivad kindlatena kõikidel sortimentidel.

Aasta esimese veerandi (jaanuarist — märtsi lõpuni) väliskaubandus metsa-, puu- ja paberitööstussaaduste alal, millele toor- materjali moodustavad metsasaadused, on tunduvalt elavam, mitmekesisem ja soodsam 1934. a. sama ajavahemikust.

Metsasaaduste väljavedu on käesoleva aasta esimesel veerandil tõusnud Kr. 3 336 000.—lt — Kr. 4 836 000.— peale, võrreldes aasta varem sama ajavahemikuga, suurenedes seega Kr. 1 500 000.— ehk 44,97% võrra. Samal ajal langes nende ai- nete sissevedu Kr. 449 000.—lt Kr. 315 000.—

peale, vähenedes Kr. 134 000.— ehk 29,84% võrra. Lõpptulemusena saadi kõnesoleval ajavahemikul metsasaadustest nii ümbertöötamata kui ümbertöötatud kujul nettovaluutat 1934. a. Kr. 2 887 000.— ja 1935. a. Kr. 4 521 000.—, suurenemine seega Kr. 1 634 000.— ehk 56,6%.

Metsa-, puutööstus- ja paberitööstussaaduste välja- ja sissevedu I veerandil 1934. ja 1935. a.

Exports and Imports of Products of Timber, Wood and Paper Industries during I Quarter of 1934. and 1935.

	Väljavedu.		Sissevedu.	
	Exports.		Imports.	
	1 000 kroonides — In 1 000 Kr.			
	1935	1934	1935	1934
Metsamaterjalid — <i>Timber materials</i>	1 264	424	23	118
Puutööstussaadused — <i>Products of wood industry</i>	960	716	102	120
Paberi toorained — <i>Raw mater. of paper industry</i>	2 174	1 765	149	175
Paberi tööstussaadused — <i>Products of paper industry</i>	438	431	41	41
Kokku: <i>Total:</i>	4 836	3 836	315	449

Sisseveos on suurimal määral vähenenud metsamaterjalide osa, kuna N.-Venest ümmarpuu import ümbertöötamise otstarbel lakkas. Ka teistel aladel sissevedu vähenes ja piirdub vaid sarnaste sortimentidega, mida meil omal pole võimalik valmistada. Üldiselt on neid vähe.

Väljaveo alal on metsamaterjalide nimestu mitmekesisestunud lehtpuu materjalide arvel, kusjuures esmakordselt esinevad leppapakud.

Nagu nähtub, on ümmarpuu ja saetud metsamaterjalide väljavedu nii koguselt kui väärtuselt suurenenud umbes kolmekordseks. Seejuures eelmise aasta müümatajäänud tagavarad esinevad vaid kuuse- ja männilaudade osas, kuna teised artiklid kõik on tõusnud värske materjali eksportimise arvel. Eriti rõõmustavaks nähteks on kastilaudade ekspordi tõus, kuna sel alal läheb välja saetööstuse lõppprodukt. Kui samas tempos areneb väljavedu edasi, siis pole käesoleval aastal põhjust karta materjalide paigutamiskursi, sest suuri tagavarasid pole meil tulemas juurde.

Metsamaterjalide väljavedu I veerandil 1935. ja 1934. a.

Exports of Timber Materials during I Quarter of 1935. and 1934.

	1935		1934	
	Kogus Volume 1 000 Kr.		Kogus Volume 1 000 Kr.	
Haavapakud	5 780 m ³	219,9	4 014 m ³	173,4
Kasepakud	463 "	11,4	136 "	1,8
Lepapalgid	491 "	24,2	—	—
Lepapakud	591 "	29,5	—	—
Propsid	6 594 "	50,9	975 "	9,9
Ümmargused latid	348 "	8,3	316 "	8,4
Kuuse- ja männilaudad 17 048 "	453,1	5 530 "	93,3	
Kaselaudad	453 "	23,6	70 "	0,8
Lepalaudad	542 "	37,7	—	—
Saarelaudad	70 "	3,9	—	—
Kastilaudad	9 219 "	390,4	2 873 "	125,1
Krohvimispeered	255 "	6,3	312 "	9,8
Muud		4,7		1,9
	22 382 m ³	1 263,9	7 525 m ³	423,8

Puutööstussaaduste väljavedu on samuti arenenud tõusu suunas, peamiselt küll ainult vineeritööstuse alal.

Puutööstussaaduste väljavedu I veerandil 1935 ja 1934.

Exports of Products of Wood Industry during I Quarter of 1935. and 1934.

	1935		1934	
	Kogus Volume ton. 1 000 Kr.		Kogus Volume ton. 1 000 Kr.	
Vineerplaadid	4 136	787,3	2 978	528,0
Vineertoolipõhjäd	384	153,6	551	176,7
Muud	30	18,3	32	11,4
	4 550	959,5	3 561	716,1

Vineerplaatide väljavedu on tõusnud 1200 tonni võrra, kuna toolipõhjade väljavedu on vähenenud. Väärrib märkimist asiolu, et meil teiste puutööstussaaduste väljavedu (puusepatöö, tiseritöö jne.), milleks eeldused olemas ja millise arendamine töövõimaluste lahendamise mõttes väga soovitatav, seni veel pole saanud jalgu alla. Sellel alal on laialdased töövõimalused meil kasutamata.

Paberitoorainete väljavedu on säilitanud esikoha metsamaterjalide väljaveos ja arenenud hoogsalt.

Niihästi puumassi kui ka tselluloosi väljavedu on tõusnud, kusjuures viimane on üheks meie tähtsamaks eksportartikliks kogu väljaveos.

Paberitootainete väljavedu I veerandil 1935 ja 1934.

Exports of Raw Materials of Paper Industry during
I Quarter of 1935 and 1934.

	1935		1934	
	Kogus Volume ton.	1000 Kr.	Kogus Volume ton.	1000 Kr.
Puumass, kuiv . . .	252	40,3	16	2,9
Puumass, märg . . .	4 065	132,6	2 346	69,4
Tselluloos	17 710	2 000,0	13 843	1 691,7
Makulatuur	21	0,9	16	0,7
	22 048	2 173,8	16 221	1 764,7

Paberitööstussaaduste väljavedu on jäänud eelmise aasta tasemele.

Selle juures on jäänud võrdseks ka paberisortide alajaotus ega pole veel märgata uuesti käimapanud Räpina paberivabriku mõju. Nagu näha, puuduvad meil võimalused arendada välja paberitööstust suuremal

määral ja tuleb leppida poolfabrikaadi, tselluloosi, ekspordiga.

Paberitööstussaaduste väljavedu I veerandil 1935 ja 1934.

Exports of Products of Paper Industry during
I Quarter of 1935 and 1934.

	1935		1934	
	Kogus Volume ton.	1000 Kr.	Kogus Volume ton.	1000 Kr.
Pakkimis-paber	483	106,1	483	96,8
Ajalehepaber	30	4,1	—	—
Trükipaber	1 793	328,1	1 760	334,8
Muud	3	5,6	4	3,3
	2 309	448,9	2 197	434,4

Nagu ülevalt näha, liigub metsamaterjalide töötlemine ja väljavedu normaalses radades, näidates tõusu suunda. Meie piiratud metsareservide juures on see nähe seda hinnatavam.

LÜHIUUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond on annud loa:

● Joh. Paabo'le, Tartus, Aleksandri tän. nr. 104, seada sisse saeveski ja täiendada jahuveskit kolmanda korra pealeehituse ja sisseseadmise näol. Ettevõttes leiab 19 töölist teenistust. Jõuandjaks on 100 h. j. lokomobiil. Valmistatakse mitmesugust ehitusmaterjali ja teravilja tooteid.

● Marie Vassus'ele, Tartus, Aia tän. nr. 2, alata tööd šokolaadi ja kompevekitehases. Tehas annab 10 tööli. tööd. Jõuandjaks 4,5 h. j. elektrimootor. Valmistatakse mitmesuguseid maiustisi kohaliku turu tarvis.

● Vee- ja maaparanduse ühingu te Liidule, töötada kuni 1-se augustini k. a. Kurna vallas, Harjumaal, sisseseatud pürotehnilises laboratooriumis.

Ettevõtte annab 7 tööliisele teenistust ja selte ülesandeks on vanade miinide ja mürskude tühjendamine lõhkeainetest, missugused lähedavad põllumajandusele kivide ja kändude lõhkumiseks.

● Elektrotehnika büroo ins. Erik Koch, Tallinnas, Kinga 10, mis tegutseb 1931. a. alates elektri jõu ja valgustuse, ning piksekaitseseadete ehituse alal, valmistab jootmisainet nimetusega „Tinosol“.

Ettevõttel on läinud korda, peale mitmekordsete katsete, koostada parimatest tooresainetest segu, mis oma koosseisu ja jootmisomaduste poolest vastab täielikult parimate välismaa firmade toodetele.

„Tinosol“ kui jootmisaine, on Riikliku Katsekoja poolt heade tagajärgedega katsesatud. „Tinosol“ on pakitud 50 gr, 100 gr, 250 gr ja 500 grammistes purkides.

RAHANDUS

RIIGI TULUDE LAEKUMINE MAIS 1935. — REVENUE RECEIPTS, MAY 1935.

Majandusministeeriumi Rahandusosakonnas valmis kokkuvõtte k. a. mai riigitulude laekumise kohta üldsummas. Mais laekus

tulusid 6 774 tuh. kr eelmise aasta sama kuu 5 771 tuh. kr vastu, seega enamlaekumine 1 003 tuh. kr ehk 17,4%. Selle kohta peab

aga tähendama, et suure enamlaekumise põhjustajaks on peamiselt (nagu see juba eelmises Majandusteade numbri toodud ülevaates märgitud) Pikalaenu Panga 1934. a. puhaskasu riigituludesse sissemaksmine 453 tuh. kr suuruses (eelmise aasta juulis laekunud 300 tuh. kr vastu). Peale selle eelkokkuvõtete andmeil laekus k. a. mais tulud metsadest ca 200 tuh. kr rohkem kui möödunud aasta samal kuul.

Käesoleva eelarveaasta esimese kahe kuu

(aprill-mai) jooksul on laekunud 14,3 milj. kr eelmise aasta sama aja 11,4 milj. kr vastu, seega enamlaekumine 2,9 milj. kr ehk 25,6%. Seejuures olgu aga tuletada meele, et tulude tõus on oleneb tähtsal määral teatavasti erakordsetest laekumistest 1935/36. eelarveaastal: aprillis Riigi metsatööstuse puhaskasu 1 674 tuh. kr (eelmise aasta 625 tuh. kr vastu) ja dividend Eesti Pangalt 1934. a. eest 267 tuh. kr suuruses, ning mais — Pikalaenu Panga puhaskasu 435 tuh. kr ulatuses.

LAEVANDUS

VEOD LAEVADEL EESTI JA VÄLISRIIKIDE VAHEL 1934. a.

FREIGHT SHIPPING BETWEEN ESTONIA AND FOREIGN COUNTRIES IN 1934.

Kaubavedu Eesti ja välisriikide vahel ulatus 762 254 tn-ni 1934. a. Ligi pool (47,1%) sellest veeti Eesti ja Briti vahel, Eesti ja teiste riikide vahelised veod on kõik märksa väiksemad nimetatud veost. Järgmine suurem kaubavedu, nimelt Eesti-Saksa vaheline, on ligi 3 korda väiksem Eesti-Briti vahelisest veost, moodustades üldkaubaveost 16,3%. Kolmandal kohal on Eesti-Soome vaheline kaubavedu 5,5% osatähtsusega üldkaubaveost. Viimasest veidi väiksemad on veod Eesti-Hollandi ja Eesti-Belgia vahel, moodustades 5% üldkaubaveost. Peale nimetatud 5 riigi toimus kaubavedu veel Eesti ja 11 riigi vahel, kuid need veod olid märksa väiksemad nimetatutest, moodustades kogusummas ainult 20,1% üldkaubaveost. Nimetamisväärne on, et suur osa meie kaubavahetusest P. A. Ühendriikidega toimub otseühenduse teel, eriti meie väljavedu P. A. Ühendriigesse läheb sinna ilma ümberlaadimata. Veel väärrib tähelepanu, et 1934. a. oli esmakordselt meil ja Hispaania vahel suurem kaubavedu (1,2% üldkaubaveost). Üldkaubavedu laevadel suurenes 1934. a. tunduvalt, võrreldes eelmisega, nimelt

40% võrra, selle tagajärjel suurenesid veod peaaesjalikult Eesti, Briti, Saksa, Hollandi, Belgia ja Soome riikidega. Eriti suur oli tõus Eesti ja Briti ja Eesti-Saksa vahelistes vedudes, ulatudes esimesel 53,5% ja teisel 54,1%. Kaupade läbikäigu tõstjaks Eesti ja kõigi nimetatud riikide vahel oli meie väljaveo suurenemine neisse riikidesse. Peamiselt veeti rohkem metsamaterjali välja, mis tõstis vedu Britti, Hollandisse ja Belgiasse; Saksa veeti esmakordselt suurem kogus rükkist ja Soome kaudu läks 1934. a. enam kui varem meie kaupu Inglisse ja Saksa.

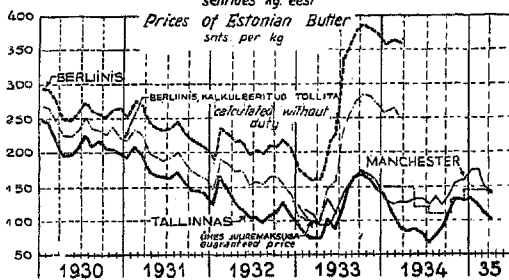
Reisijate liiklemiseks Eesti ja välismaa vahel on esikohal Eesti-Soome vaheline liiklemine, reisijate arv Eesti-Soome vahel ulatub 66,2% reisijate üldarvust. Nimetamisväärne on veel reisijate vedu Eesti-Rootsi, Eesti-Saksa ja Eesti-Läti vahel, milledest esimene moodustab 11,2%, teine 7,7% ja kolmas 6,0% reisijate üldarvust. Peale selle liikus reisijaid veel Eesti ja 9 riigi vahel, kuid liiklemine nende vahel oli väike. Üldse liikus Eesti ja välismaa vahel 1934. a. 42 750 reisijat, aasta varem 40 813 reisijat.

TÄHTSAMAD HINNAD JA NOTEERINGUD — PRICES AND QUOTATIONS.

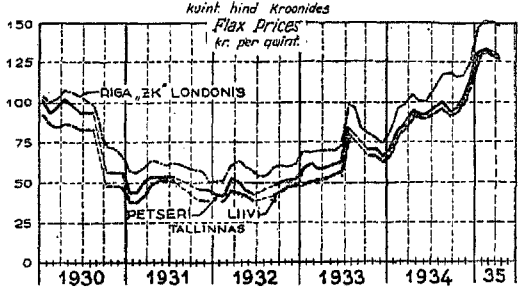
English Nomenclature see No. II.	20/V	13/V	o/o	April		English Nomenclature see No. II.	27/V	20/V	o/o	April	
	26/V	19/V		1935	1934		2/VI	26/V		1935	1934
SUUMÜÜGIHINNAD Tallinnas (bürsikom. noteerin-gute järjgi (kr. kv)											
Teravili, jahu ja kartul											
1. Rukis	12,75	12,75	0	11,75	13,00	70. Searasv, sulatamata	60	60	0	58	80
2. Nisu	14,75	14,60	+1,7	13,50	19,50	71. " sulatatud	80	80	0	73	143
3. Oder, silo	—	—	—	—	19,00	72. Loomarasv, sulatamata	50	50	0	50	60
4. " s88da	9,25	9,25	0	8,75	17,25	73. " sulatatud	60	60	0	60	75
5. Kaer, "	7,75	7,88	+4,2	7,50	11,75	74. Heeringad, soolatud	50	50	0	50	50
6. Rukkijahu	14,85	14,85	0	14,35	14,27	75. Raimed, värsked	5	8	-37,5	21	22
7. Rukkipüü	21,75	21,75	0	22,00	24,38	76. Kiud	6	15	-60,0	28	24
8. Nisupüü (kõrgem sort)	31,00	31,00	0	31,50	36,70	77. Riis	60	60	0	60	60
9. Kartulid, ekspord	—	—	—	—	2,35	78. Manna	38	38	0	38	50
10. " piirituse	—	—	—	2,00	1,55	79. Kartulijahu	25	25	0	25	30
11. " vabriku	2,05	2,00	+2,5	1,75	1,55	80. Suhkur	44	44	0	44	44
Piimasaadused ja kunstvõi											
12. Junst Sveitsi (kg)	1,20	1,15	+4,3	1,25	1,13	81. Sool	5	5	0	6	1
13. Margariin	0,65	0,65	0	0,65	0,68	82. Ristikhein	—	7,0	—	—	7
Koloniaalkaubad											
14. Suhkur	43,88	43,88	0	43,04	42,74	83. Aasahein	5,5	4,0	+37,5	3,3	5,9
15. Sool, Vene	2,50	2,50	0	2,50	4,25	84. Põletispuud, kase (m ³)	492	492	0	492	56
16. " Saksa	2,60	2,60	0	2,50	4,21	85. " männi	352	352	0	352	35
17. " Inglise	2,60	2,60	0	2,50	—	86. Petrolseum (lt)	11	11	0	11	1 ³
18. Riis, Burma II	45,00	45,00	0	45,00	43,67	PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE NOTEERINGUD.					
19. Tee, Or. Fok., Tseilon (kg)	5,75	5,75	0	5,75	7,05	Rukis — (kr. kv.)					
20. Kohv, Rio, Santos jne.	4,75	4,75	0	4,75	6,85	87. Hamburg (La Plata)	7,38	7,42	-0,5	7,78	—
21. Heering-, S. Mattios (tünn)	35,00	35,00	0	35,00	43,00	88. Chicago	7,09	7,36	-2,7	8,62	7,79
22. " Matfuis "	39,50	39,50	0	39,50	55,17	89. Winnipeg	5,94	6,48	-3,3	7,78	6,19
Ehitusmaterjal											
23. Telliskivid (1000 tk.)	34,00	34,00	0	35	40	Nisu — (kr. kv.)					
24. Tsement (tünn) ¹⁾	6,45	6,45	0	6,68	—	90. Hamburg (Manitoba I)	18,43	13,50	-0,5	14,07	—
25. Lubi	—	—	—	—	3,50	91. Liverpool	10,39	10,57	-1,2	10,86	8,48
26. Tsinkvalge (kg)	0,43	0,43	0	0,43	0,59	92. Chicago	11,38	11,94	-4,7	13,60	10,51
27. Ooker	0,22	0,22	0	0,22	0,28	93. Winnipeg	11,09	11,50	-3,6	12,50	8,53
28. Värnits	66,50	66,50	0	66,50	73,50	Mais — (kr. kv.)					
Metallid											
29. Raud, sordi	14,00	14,00	0	14,00	12,13	94. Tallinn	—	—	—	—	—
30. Teras, vedru	25,00	25,00	0	25,00	25,00	95. Chicago	12,01	12,63	-4,2	12,84	6,88
31. Inglistina	485,00	480,00	+1,0	485	478,3	Või. (snt. kg)					
32. Seatina	33,00	29,00	+13,8	29,00	35,40	96. Tallinn	96	96	0	100	83
33. Vaskplekk, punane	162,50	162,50	0	162,50	150,5	97. Kindlustatud hind	120	120	0	140	150
34. " valge	135,00	135,00	0	135	132,5	Londonis.					
35. Tsinkplekk	67,50	67,50	0	67,50	67,50	98. Taani	175	174	+0,6	175	149
Riie ja nahk											
36. Puuvillanerie, bjas (mtr)	0,56	0,56	0	0,56	0,56	99. Eesti	137	131	+4,6	—	125
37. " mital	0,42	0,42	0	0,42	0,42	100. Läti	—	—	—	139	126
38. Tallanahk, Eesti nah. (kg)	2,03	2,03	0	2,08	2,25	101. Leedu	133	131	+1,5	139	125
39. " Am. nah. I s. "	2,33	2,33	0	2,38	2,55	102. U-Meremaa	143	143	0	139	123
Kütteained, õlid jne.											
40. Kivistai, auru, Nowcastle	2,55	2,55	0	2,55	3,40	Manchesteris.					
41. " sepa	2,75	2,75	0	2,75	3,90	103. Taani	—	178	—	178	152
42. Põlevkivi, 1-a s.	0,85	0,85	0	0,85	0,85	104. Eesti	—	141	—	141	129
43. Turvas	0,83	0,83	0	0,83	0,83	105. Läti	—	139	—	141	126
44. Põlevkiviõli	4,60	4,60	0	5,25	—	106. Soome	—	170	—	166	141
45. Nafta, Amerika ja Poola	10,00	10,00	0	10,00	11,50	107. Rootsi	—	158	—	163	—
46. Petrolseum, Vene ja Am.	10,75	10,75	0	10,75	12,50	Berliinis.					
47. Bens., R.-põlevk. segab. (lt)	0,26	0,26	0	0,27	—	108. Saksa margivõi	378	373	0	378	349
48. " välismaa, I sort "	0,28	0,28	0	0,29	0,29	109. Peen meiereivõi	364	364	0	364	335
VÄIKEMÜÜGIHINNAD Tallinnas (snt. kg.)											
49. Rukis	—	—	—	—	14,0	110. Meiereivõi	353	353	0	353	322
50. Nisu	—	—	—	—	—	111. Kopenhaagens. — Taani	128	128	0	129	101
51. Oder	—	—	—	—	17	Peekon. (snt. kg)					
52. Kaer	9	9	0	9	12,7	112. Tallinn 60 — 72 kg I s.	56 ²⁾	— ²⁾	—	53	63
53. Rukkijahu	14,3	14,3	0	14,3	14	113. " { 55,5—59,5 " "	50 ³⁾	— ³⁾	—	47	57
54. Sepikujahu	13,5	13,5	0	13,5	28,5	114. " { 72,5—75,0 " "	46 ⁴⁾	— ⁴⁾	—	48	54
55. Kartulid	3,5	3,9	-10,3	3,4	3,2	Londonis (kõrgem not.)					
56. Piim, lahtine (liiter)	8	8	—	9	9	115. Taani	169	169	0	154	141
57. Või, meierei	185	185	—	155	164	116. Eesti	157	157	0	145	136
58. " taluvõi	110	110	—	180	147	117. Läti	155	155	0	142	126
59. Koor, rõõsk (liiter)	90	90	0	100	80	118. Leedu	157	157	0	145	128
60. " hapu	85	85	0	95	100	119. Rootsi	164	164	0	149	133
61. Kanamunad (paar)	6	7	-14,3	8	9	120. Iiri	175	175	0	168	168
62. Sealiha, keeduliha	50	50	0	46	64	121. Poola	158	158	0	141	126
63. " praehha	60	60	0	51	65	Lina — Võru-Petsari.					
64. Loomaliha, supiliha	50	50	0	50	35	122. Ristna (R)	135	135	0	130	94
65. " praehha	65	65	0	65	55	123. Hoffsdreiband (HD)	126	126	0	121	86
66. Vaskaliha, esim. veer.	40	40	0	28	33	124. Dreiband (D)	117	117	0	112	78
67. " tag.	60	60	0	35	39	125. Ordin.-dreiband (OD)	100	106	0	101	69
68. Lambaliha, esim. veer.	60	60	0	38	59	126. L. ordin. dreib. (LOD)	95	95	0	90	61
69. " tag.	60	60	0	47	60	127. Takuprakk (H)	88	88	0	78	49

¹⁾ fr. Rakveres; ²⁾ 27/V — 2/VI, ³⁾ 3/VI — 9/VI, ⁴⁾ 6/V — 12/V, ⁵⁾ 20/V — 26/V.

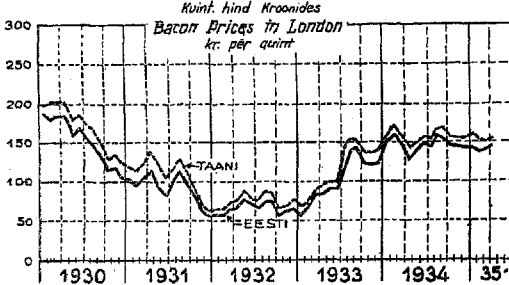
EESTI VÕI HINNAD

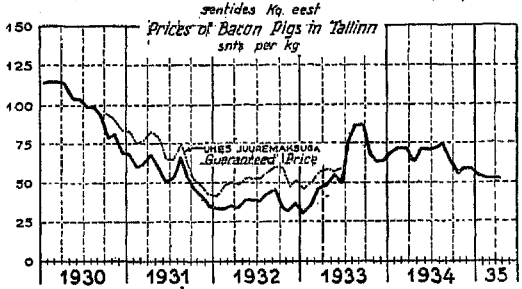
LINA HINNAD

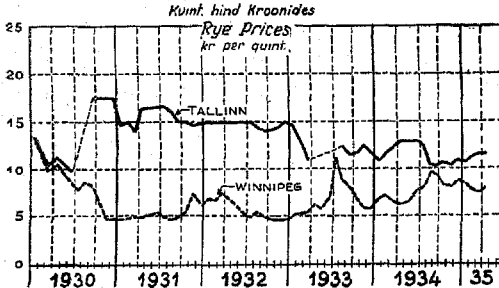
PEEKONI HINNAD LONDONIS

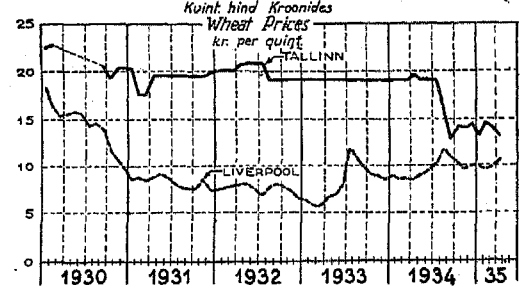
PEEKONISIGADE HINNAD TALLINNAS (I s)

RUKKI HINNAD

NISU HINNAD

VALUUTAHINNAD. EXCHANGE RATES.

	Tallinna börs				Londoni börs	
	100 \$, 100 £ jne. eest Eesti krooni				1 £ eest \$, Saksa mk. jne.	
	3. VI. 1935		28. V. 1935		3. VI. 1935	28. V. 1935
	Ost	Müük	Ost	Müük		
\$ (dollar)	368	376	366	374	4,9112	4,9343
£ (Inglise n.)	1811	1835	1811	1835		
Saksa riigimark	148,50	147,00	148,50	147,00	12,116	12,24
Soome mark	7,98	8,10	7,98	8,10	226,874	226,87
Prantsuse fr.	24,30	24,60	24,10	24,40	74,40	74,88
Belgia belga	62,50	63,50	62,50	63,50	28,985	29,02
Helveetsia fr.	119,10	120,60	118,30	119,80	15,11	15,275
Itaalia liir	30,25	30,75	30,10	30,60	59,37	59,93
Eesti kroon					18,254	18,25
Rootsi kroon	93,40	94,60	93,40	94,60	19,398	19,395
Taani kroon	80,85	82,05	80,85	82,05	22,40	22,40
Norra kroon	90,95	92,15	90,95	92,15	19,905	19,905
Tšehhoslov. kr.	15,35	15,55	15,20	15,50	117,754	118,62
Hollandi kulden	248,10	251,10	247,50	250,50	7,2575	7,295
Läti lät	118,10	120,35	117,30	119,55	15,254	15,25
Cery. rubla					5,7094	5,712
Austria šilling	69,15	70,55	68,30	69,70	26,134	26,37
Ungari pengő					27,754	27,75
Poola slott	69,30	70,30	68,80	69,80	26,124	26,18
Leedu liti	61,20	62,10	61,20	62,10	29,504	29,50
Danzigi kulden	69,45	70,45	68,95	69,95		

PÖLLUMAJANDUSLIK VALJAVEDU. EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalas 27/V- 2/Vi 1935	20/V- 26/V 1935	1935. a. 1. I kuni 2. VI.	1934. a. 1. I kuni 3. VI.	1933. a. 1. I kuni 4. VI.
	VÕI (tonni) Butter (tons)	208,1	284,7	3088,7	2786,4
Sellest:					
Saksa	65,0	75,9	1135,0	1172,4	1205,8
Inglise	138,8	176,2	1677,2	1505,2	588,9
Belgia	—	0,0	99,7	12,1	160,4
Soome	—	—	—	2,1	—
MUNAD (tuh. tk.) — Eggs (1000)	3152	3124	12909	8154	2396
Sellest:					
Inglise	2088	2178	9908	6517	791
Saksa	518	328	1463	594	—
PEEKON (tonni) — Bacon (tons)	95,2	46,6	975,4	1274,3	1435,6
LINA (tonni) Flax (tons)	262,4	358,8	3626,6	2021,3	2187,5
Sellest:					
Inglise	118,6	263,8	2736,5	1402,7	1339,6
Belgia	—	—	70,3	101,4	658,8
Soome	68,8	40,6	115,5	60,2	62,9
Saksa	60,0	54,9	592,5	356,0	11,4
Prantsuse	—	—	10,3	60,5	50,2

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÖITURG — BUTTER MARKET.

Möödunud nädalal püsisid võihinnad Inglises üldiselt eelmise nädala tasemel. Taani võihinnaks noteeriti Londonis 98 š cwt, möödunud nädala 97—98 š vastu. Eesti võihinna noteering Manchesteris jäi püsima 78—80 š cwt, kuna aga tegelikult saadav hind arvestati noteeringus 1 š ehk keskmiselt 2 snt kg madalamaks. Kuna Saksa veetud võikoguse osatähtsus möödunud nädalal tõusis, jäi meie eksportvõie hinnanoteering endiseks, s. o. 96 snt kg franko saatejaam.

Peale eelmise nädala hüppelise võihindade kõvenemise Inglises võis möödunud nädalal märkida vaiksemat põhitooni võiturul. Nõudmine või järgi muutus tagasihoidlikumaks ning pakkumise ja nõudmise vahetõu muutus normaalsemaks. Seetõttu ei ole ka oodata eriti tunduvald muutusi edaspidises võihindade liikumises lähemal ajal.

Talvise perioodi lähenemise tõttu võitootmine ookeanitagustes maades näitab järjest vähenemist. Austraalias, kus võitoodang aasta esimestel kuudel oli tunduvalt üle möödunud aasta taseme, on aprillis ja mai esimesel poolel seisukord palju muutunud. Nii on näit. kontrolljaamadesse sissetulnud võikogus mai esimesel poolel 20% võrra väiksem, võrreldes möödunud aasta sama aja sissetulnud võikogusega. Selle tagajärjel on ka või väljavedu Austraaliast viimastel nädalatel langenud alla möödunud aasta taseme. Uus-Meremaal on seisukord võitootmises kujunenud teataval määral soodsamaks, kuna aprillis oli võitoodang suurem eelmise aasta sama kuu võitoodangust. Aasta esimestel kuudel võisime aga panna tähele langust, võrreldes eelmise aastaga.

Euroopa karjamajanduslikes maades näitab võitoodang kõikjal sesoonset tõusu. Nii oli näit. Hollandis käesoleva aasta aprillis keskmine nädala võitoodang 38 200 cwt, märtsis 33 200 cwt möödunud aasta aprilli 35 400 cwt vastu. Võitoodangu suurenemise tõttu suurenes või väljavedu Hollandist käesoleva aasta esimesel kolmandikul 23% võrra. Seevastu aga või väljavedu Rootsist on käesoleval aastal läinud igal kuul tagasi. Nii ulatub käesoleva aasta esimesel neljal kuul

võieksport Rootsist 131 887 cwt-le möödunud aasta sama aja 143 509 cwt vastu, vähenedes seega 8% võrra.

Meie või väljavedu käesoleval aastal näitab edasi tunduvalt tõusu. Nii veeti käesoleva aasta mais võid välja 9009,6 kv, möödunud aasta sama kuu 8350,4 kv vastu, suurenedes seega 7,8% võrra. Aasta esimese viie kuu jooksul eksporditi võid 30 653,7 kv, s. o. 10% võrra enam kui eelmisel aastal. Kogu või väljaveost läks Inglisse 16 771,5 kv, Saksa 11 349,7 kv ja ülejäänud osa teistele turgudele.

P.-Am. Ühendriikide võituru seisukord on edasi ebanormaalne, kuna lehmade arvu vähenemine ja söötade kallinemine on võitootmise viinud tunduvalt alla. Selle otseseks tagajärjeks oli võihindade tõus ja välisvõie sisseveo suurenemine. Kui väike võitoodang käesoleva aasta esimesel veerandil P.-Am. Ühendriikides oli, näitab kujukalt võitagavarade liikumine. Nii oli võid külmutusmajades märtsis kõigest 8 miljoni naela ümber, kuna möödunud aastal samal ajal oli tagavarade seis 37 milj. naela. Seejuures oli aga võitarvitamine 25% võrra väiksem kui möödunud aastal, kuna võihindade tõus soodustas taimevõie tarvitamise suurenemist. Ka juustutoodang on seni olnud väiksem kui möödunud aastal, kuna tarvitamine on isegi vähe suurenenud. Seejuures aga tagavarade seis möödunud aasta suurte tagavarade tõttu on võrdlemisi normaalne. Kõige selle tagajärjeks on olnud välisvõie sisseveo tõus, mis oleks olnud veelgi suurem, kui või tarvitamine ei oleks langenud üldiselt. Kahtlemata maailma võituru seisukorra paranemine on osaliselt tingitud P.-Am. Ühendriikide võieostude suurenemisest.

Siseturul maksus või vastavates linnades snt kg: Tallinnas — meiereivõie (lauavõie) 135 snt, taluvõie (kõõgivõie) 105—115 snt, Tartus — meiereivõie 133—150 snt, taluvõie 113—125 snt, Rakveres — meiereivõie 135 snt, taluvõie 113 snt, Valgas — meiereivõie 130—140 snt, taluvõie 120—125 snt, Narvas — meiereivõie 135—140 snt, taluvõie 115—125 snt

ja Pärnus meiereivõli (kauplustes) 130—135 snt ja taluvõli 100 snt kg.

Möödunud nädalal väljaveetud võikogu-

sest läks Inglisse 2 439,5 tünni, Saksa 1 733 tünni, Palestiinasse 81,5 tünni, P.-Am. Ühendriikidesse 10 tünni ja vabasadamasse 5 tünni.

PEEKONITURG — BACON MARKET.

Peekoniturul püsib kindel tendents. Eesti peekoni kõrgema sordi noteering jäi muutmatuks 88 š tsehtner. Vaatamata sellele, et peekoniturul seisukord oli endine, tuli alanada peekonsigade väljamaksuhinda 4 snt võrra kg-lt, kuna eelmise nädala tõstetud väljamaksuhinna tagajärjel 5 snt kg-lt tõusis nädalatoodang 2800 seale 1771 sea vastu eelmisel nädalal.

Käesoleval nädalal maksavad eksporttapamajad peekonsigade eest järgmisi hindu:

	I sort	II sort	III sort	IV sort	
60 —72 kg	56	50	44		
55,5—59,5 „	50	46	40	Sise-	
72,5—75 „	50	46	40	туру	
75,5—80 „	46	42	39	hinnad	

TAPALOOMADE- JA LIHATURG — CATTLE AND MEAT MARKET.

Tallinna turul jäid veiselihha hinnad muutusetu. Nuumveiste liha maksus 36—43 snt, keskmiste liha 30—36 ja lahjade liha 24—32 snt kg. Eluskaalu alusel müües tehti tehinguid 18—29 snt kg piirides, vastavalt rammususele. Hinnad püsivad.

Vasikalihha hinnad vähese pakkumise tõttu näitavad järjekindlat kõvenemist. Nuumvasikate liha üksikult päevadel kõvenes 2—5 snt kg, kuna nõrgemad sordid kõvenesid vähem. Nädala keskmisteks hindadeks noteeriti nuumvasikatel 45—50 snt, keskmistel 35—42 snt ja lahjadel 26—35 snt kg. Eluskaalu alusel tehti tehinguid 23—38 snt kg piirides vastavalt headusele. Hinnad püsivad.

Lambaid turul vähe. Eriti suur nõudmine oli eksportlammaste järgi. Eksportlammaste tapakaalu kg maksti 85—90 snt. Siseturul maksus liha 30—48 snt kg. Eluskaalust franko saatejaam tuleks nõuda 30—35 snt kg. Hinnad selguseta.

Sigu turul väga palju. Nõudmine keskmine. Sealihha hinnad praegusel juhul Tallinnas madalamal tasemel. Käesoleva nädala esmaspäeval müüdi porsaid 50—60 snt kg, noori sigu 31—34, lihhasigu 30—33 ja rasva-

Nuumatud elussigade lepingu täitmine edeneb soodsalt. Seni on antud juba üle 5 500 siga, mis moodustab $\frac{3}{4}$ lepingu koguväärtusest — Kr. 444 000. Estonia Eksporttapamaja Tallinnas on oma kolmandiku juba täitnud, mille tõttu sigade üleandmine jätkub ainult veel Tartu ja Võhma eksporttapamajades. Kogusummas on anda üle veel 1 300—1 400 siga, mis võib kesta 2—3 nädalat. Seega on tõenäoline, et eksporttapamajad täidavad elussigade lepingu 3 nädalat enne tähtaega. Seakasvatajad, kes kavatsesid oma nuumatud sigu saata eksporttapamajasse N.-Vene jaoks, peaksid seega kiirustama sigade saatmisega.

sigu 28—32 snt kg piirides. Ka peekonsigu eksporttapamajadest turustati 30—33 snt kg eest. Eluskaalu alusel turustades võiks niisuguste hindade puhul maksta välja 24—26 snt kg. Hinnad selguseta.

Lihahinnad teiste linnade turgudel snt kg.

	Sealiha	Veiseliha	Vasikalihha	Lambaliha
Tartu	35—40	25—35	20—28	35—45
Pärnu	35—40	30	25	40—43
Valga	33—38	30—40	18—25	30—40
Võru	38—42	—	20—25	—
Rakvere	37—42	25—42	20—35	40—50
Narva	40—45	40—50	30—35	40—50

Lihahindadest üle riigi 2—5 sendi võrra kg on langenud sealihha, kuna teiste lihalikide hinnad enamvähem muutusetu.

Nahkade hinnad.

Veisenahad, toored soolamata 63—65 snt kg, hästi soolatud 72—75 snt kg. Mullikanahad, toored 65—70 snt kg, soolatud 75—80 snt kg, kuivatatud veisenahad 10—18 kr tkkk.

Vasikanahad. Suuremate partidena kr 3.25 tk, üksikult müües kr 3.—3.50 tk, vastavalt suurusele. Kaalus üle 3,5 kg maksatakse kr 1.10 kg.

Lambanahad kr. 9—13 tükk. Vigastustega nahkadest arvestatakse vastavalt vigastuse suurusel 10—20% naha hinnast maha.

Soolikate hinnad. Veise soolikate sats kr 4—5, mullikate kr 2—2.25 sats. Lamba kr 0.70—1.50 sats. Sea kr 0.60—0.90 sats. Hobuse soolikad kr 0.20 meeter.

KANAMUNATURG — EGG MARKET.

Kanamunade turul Inglises on seisukord muutunud üldiselt kindlamaks, misjuures möödunud nädalal jätkus munahindade kõvenemine. Sisemaa kanamunade toodangu vähenemise tõttu oli pakkumine tagasihoidlik, mille mõjutusel ka hindade paranemine oli võimalik.

Meie kanamunade hinnaks noteeriti möödunud nädalal Londonis š. suursada (120 tk.) 18 lb (naelalistel) 8/3 š, 17 lb 7/9 (möödunud nädalal 7/—7/3 ja 15 lb 7/—6/7.). Seega kõvenesid munahinnad 3—6 pentsi s.-saja kohta. Ka meie eksportmunade hinnanoteering Tallinnas näitas tõusu 1 snt kg kohta, tõustes 36 snt-le kg franko kogumispunkt. Ühes riikliku juuremaksuga maksavad eksportörid vähemalt 45 snt kg, mis vastab:

50 gr munadel 23,5 snt kümme ehk 4,5 snt paar
55 gr munadel 24,5 snt kümme ehk 4,9 snt paar
60 gr munadel 27,0 snt kümme ehk 5,4 snt paar

Tootjatele väljamakstud munahind on aga kõrgem kindlustatud hinnast. Nii maksti üksikutes kohtades möödunud nädalal eksportmunadest 58—60 snt kg ehk keskmiselt 7 snt paar.

TERAVILJATURG — GRAIN MARKET.

Möödunud nädalal jätkus maailma teraviljaturgudel hindade langus veelgi, kusjuures Põhja-Ameerika börsid näitasid suuremat hinna nõrgenemist kui seda võis märgata Euroopa turgudel. Tähtsamail turgudel noteeriti järgmised hinnad kr kv (sulgudes eelmise nädala noteeringud):

rukis: Chicago 7.09 (7.36), Winnipeg 5.94 (6.48), Hamburg (La Plata) 7.38 (7.42);
nisu: Chicago 11.38 (11.94), Winnipeg 11.09 (11.50), Hamburg (Manitoba I) 13.43 (13.50), Liverpool 10.39 (10.57);
mais: Chicago 12.01 (12.53).

Hindu langevas suunas mõjutavad võrdlemisi head viljasaagi väljavaated P.-Ameerikas. Talinisu saak arvatakse tõusvat seal 16½ bušelile hektaarilt eelmise aasta 14½ bušeli vastu. Samuti on väljavaated suinisu

Võrdlemisi tasuva hinna tõttu näitab meie kanamunade väljavedu tõusu. Nii ulatub kanamunade väljavedu käesoleva aasta mais 8 885 800 tk-le, möödunud aasta 6 236 240 tk. vastu. Seega suurenes kanamunade väljavedu mais 42% võrra. Aasta esimese viie kuu vältel on meil mune veetud välja 12 908 000 tk., s. o. 7 552 400 tk. ehk 70% võrra enam kui möödunud aastal samal ajal. Seejuures tuleb aga märkida, et möödunud aastal oli meil rekordne kanamunade väljavedu.

Kanamunade sissevedu Saksa on käesoleva aasta esimesel neljal kuul langenud 217 014 kvintaali möödunud aasta sama aja 270 596 kvintaali vastu, vähenedes seega 20% võrra. Väärtuselt on sissevedu vähenenud 21% võrra, mis näitab, et Saksast saadav munahind on vähe langenud.

Siseturul maksusid keskmise suurusega kanamunad möödunud nädalal snt paar: Tallinnas 6—7 snt, Tartus 6—8 snt, Rakveres 6 snt, Valgas 6—8 snt, Narvas 7—8 snt, Pärnus 6—7 snt ja Võrus 6—7 snt. Hinnad püsisid eelmise nädala tasemel.

saagile rahuldavad. Kanadas on kevadine külv küll hilinenud ja esialgsete andmete järgi külvipind 10% võrra möödunud aastast väiksem, kuid soodsad vihmajad on orastele mõjunud hästi ja selle järgi arvestatakse seal vähemalt keskmise saagiga. Lõunapoolkera nisukasvatajatest maadest Argentiinas ja Austraalias praegu valitsev kuivus on suureks takistuseks talinisu oraste kasvule ja võib kestmise korral tuua tunduva hektaari ja sellega ka kogusaagi tagasimineku.

Euroopas praeguste andmete järgi arvestatakse möödunud aastast madalama nisusaagiga läänepoolses osas, kuna seevastu lõuna- ja lõuna-idaosas on loodetav saak möödunud aastast kõrgem. Kogu Venes on talinisu kannatanud tunduvalt käredate talve mõjul, mida omakord mõjutas kevadine põud.

Samuti on põua all kannatanud suinisu, mille tõttu vaatamata külvipindade laiendamisele kogu käesoleva aasta nisusaak arvatakse tõusvat möödunud aasta tasemele, mis oli 305 milj. kv ja mis ületas 1928-32. aastate keskmise 87 milj. kv võrra. Toodud kogusaagi juures jääb Vene osatähtsus ka käesoleval aastal maailma nisukaubanduses võrdlemisi väikeseks.

Idamaadest Jaapanis hinnatakse k. a. nisu kogusaak 13 milj. kv. eelmise aasta 12,4 milj. vastu, seega on väikene omatoodangu tõus, mis põhjustaks umbes samas ulatuses nisu sisseveo tagasimineku, kuid et seal peale nisu tähtsa toiduviljana esineb riis, siis on leib Jaapanis edaspidine nisu sissevedu sealset kujunevast riisitoodangust kui ka riisi- ja nisuhindade vahekorras.

Rukkituru olukord on leib ja teises järjekorras alles toodangu suurusest. Praegune rukkihindade pidev langus on tingitud nisuhindade nõrgenemisest ning Poola ja Argentiina võistlusest maailmaturul. Saksas on rukki seisukord 1. mai hinnangul eelmise kuuga võrreldes vähe halvenenud.

Poolas arvestatakse madalama lõikusega, kuid seevastu Kesk- ja Kagu-Euroopa rukki loodetav saak ületab 1934. a. lõikuse. Lõplikkude ametliikkude andmete järgi oli Vene 1934. a. rukkitoodang 188 milj. kv (1933. a. 226 milj.) 200 milj. kv vastu 1928-32. a. Seega on Venes rukkikasvatamine läinud viimaseil aastal järjekindlalt tagasi ja jääb 1934. a. isegi 117 milj. kv võrra nisutoodangust maha. Ka k. a. on orased kannatanud talve mõju all, kuid hin-

naugud loodetava saagi kohta praegu puuduvad.

Maisiturg on praegu täielikult nisuturu mõju all ja hinnad on teinud läbi tunduva languse.

Möödunud nädala keskpaiku meie siseturul järgnes juba varemalt toimunud rukki ja nisu jahude hinna tõusule valmistoodete hinna tõus. Pagarid annavad praegu poodidesse edasimüügiks 4 kg leiva endise 56 sendi asemel 60 sendiga ehk endise 14 sendi pealt on tõusnud sisseostuhind 15 sendile, s. o. 1 sent. 2 kg peenleib ja 2 kg sepik on hinnas tõusnud senise 50 sendi pealt 55 sendile ja saia kg 30 sendilt 32 sendile. Edasimüüjad arvestavad vaheltkasu keskmiselt 1 snt kilolt ja seega kallineb tarvitajale leiva, peenleiva, sepiku ja saia hind vastavalt nende hinnatõusule pagaritööstustes, s. o. leib 1 sent, peenleib ja sepik 2,5 snt ja sai 2 snt kilolt.

Arvatava rukkiahindade edaspidise tõusu korral, mis enne uut lõikust esineb pea alalise nähtusena ja millele käesoleval aastal veel lisandub võrdlemisi halb taliviljaoraste seisukord, paistab edaspidine rukki, nisu ja vastavate jahude hinnatõus pea paratamatuseks, mis omakord tingib valmistoodete hinnatõusu veelgi.

Väikemüügihinnad turgudel (kr 10 kg).

	Viljandi	Tartu	Rakvere	Pärnu	Valga	Narva
Rukis	1,25	1,20	1,35	—	1,15	1,30
Nisu	1,40	1,40	1,45	1,50	1,45	1,50
Oder	1,00	0,90	0,90	1,00	1,00	1,10
Kaer	0,90	0,80	0,85	1,00	0,85	1,00
Rukkijahu . .	1,95	1,35	1,45	1,35	1,25	1,45
Sepikujahu . .	2,00	2,00	1,85	1,80	1,90	2,00

LINATURG — FLAX MARKET.

Välisuru linakaubanduse keskustes püsivad endiselt kõrged hinnad. Et Vene möödunud talvel ja lõppeval sesoonil üldse vedas linatakku vähe välja, on maailmaturul praegu ka selle järele kõva nõudmine. On võimalik, et maailma linaturul enne lina 1935. a. saagi turuletulekut linakiu üldine puudus veelgi teravneb ja hinnad tõusevad. Selles lootuses meie siseturu linakaupmehed maksid talupidajale k. a. juuni ajal lina eest hindu, mis on kõrgemad mitte ainult praegusest ametlikult noteeritustest, vaid samuti

on kõrgemad kõigist möödunud talve kestes makstud kokkuostuhindadest. Petseri laadal 31.V—1.VI 1935 osteti talupidajatele kokku umbes 13 000 kg lina hinnaga 149 snt kg ristna ja 140 snt kg hoffsdreibandi standard-sordi eest. Ristna sordi lina peagu puudus laadal, oli vaid sellest madalamaid sorte. Nimetatud hinnad on samade standardsortide iga kg kohta 14 sendi võrra kõrgemad, kui noteeriti Tallinnas 24. V 1935.

Lina külv hilines käesoleval aastal kül-

made ilmade tõttu ja selle töö hooaeg näib sattuvat nüüd suviste-pühade peale.

Lääne-Euroopast (Belgiast, Hollandist) teatatakse, et sealgi püsivad ilmad samuti vihud. Kuna aga seal muldharimine pikema

suve tõttu põhjalikum ja põllud umbrohuist puhtamad, siis külvati seal lina vanade harjumuste kohaselt käesolevalgi aastal võrdlemisi varakult (aprillis) maha ja linaoraste praeguse seisuga ollakse üldiselt rahul.

KARTULITURG — POTATO MARKET.

Käesoleva aasta kevadel meie kartulite väljavedu on arenenud peamiselt Rootsi suunas. Aprilli lõpus ja mai alul oli võrdlemisi hea nõudmine meie kartuli järele, kuid mai teisel poolel vähenes nõudmine liig suure pakumise tõttu. Peale Stokholmi on saadetud kartuleid ka teistesse linnadesse. Seni on Rootsi saadetud üle 20 000 kv, sellest läks aprillis 600 kv, kuna ülejäänud osa on veetud mais.

Tallinnas ladudes eksportöridel on võrdlemisi rohkesti kaupa, mis ootab realiseerimist. Loodetavasti saadetakse veel käesoleval nädalal mõnituhat kvintaali Rootsi. On tehtud ka pakumisi Lääne-Euroopa riikidesse, aga vähe on lootusi, et sinna kartulite müügist tuleb midagi välja.

Soome on kevadisel hooajal veetud umbes 8 500 kv, millest suurem osa on veetud Viru rannast Viiburi, seal asuvasse tärklisvabrikusse. Viimasel ajal on Soomes tehtud takistusi meie kartulitele, mis veetakse lahtiselt sinna. Läänud aastal Eesti-Soome kaubanduslepingu uuendamisel kaotati Soome sa-

damates meie kartulite müük paatidest väikesel arvul. Teised müügitingimused pidid jääma kõik endiseks. Nüüd aga soomlased nõuavad, et ka lahtiselt ei või Soome viia kartuleid, vaid ainult kottides, millest aga kaubanduslepingu sõlmimisel ei olnud juttu. Seepärast purjekaomanikud peaksid olema ettevaatlikud, kes tahavad minna lahtise kartuliga Soome.

Kartulitagavarad maal on jõudmas pea lõpule. Käesoleval kevadel on peale Virumaa kartuleid võetud kokku ka Harjumaalt kitsaroopalise raudteejaamadest ja Lääne-maal.

Mai keskpaigas kartulihinnad langesid, kuid käesoleva kuu alul näitasid uuesti tõusu. Viimasel kartulihindade noteerimiskomisjoni koosolekul noteeriti järgmised hinnad:

Söögikartul: Virumaal raudteejaamades kr 2,20—2,30 kv; Viru rannas kr 2,20—2,40 kv; Lääne rannas kr 2,20—2,50 kv.

Tööstuskartul: tärklisvabrikutes kr. 2,00—2,10 kv.

Tendents: tagasihoidlik.

AEDVILJATURG — VEGETABLE MARKET.

Aedviljaturule ilmus uudiskaubana lillkapsas. Värskest lillkapsast maksti möödunud nädalal võrdlemisi kõrget hinda: 50—80 snt pea. Sarnase kõrge hinna eest lillkapsa ostjaid oli aga turul vähe ja osa turuletoodud kaubast jäi müümata. Seetõttu on loota lähemal ajal lillkapsa hinna alanemist teatava määrani. Harukordse kaubana oli näha turul ka kodumaa kasvuhoonetest pärit viinamarju. Suurel viisil müües maksti viinamarja kg-st 6 kr, kuna kauplustes nende üksikmüügihind ulatus 8—10 kr. Salati hind tõusis veelgi möödunud nädala jooksul, kuna seda võrdlemisi väikesel arvul ilmus turule. Muu värske aedvilja hind näitas aga langesemise tendentsi.

Tallinna turul maksti väikesel viisil ostes:

salatist . . .	100—120 snt	kg
kurkidest . . .	15—25	tk
redistest . . .	7—10	„ kimp
sparglist . . .	180—200	„ kg
rabarberist . . .	12—15	„ kg
porganditest . . .	10—12	„ kimp
pinaatist . . .	100—120	„ kg
tillidest . . .	80—100	„ kg
türgiubadest . . .	230—300	„ kg
tomatitest . . .	350—400	„ kg
määrõikast . . .	100—150	„ kg
murulaugust . . .	1—2	„ kimp
rohelistest sibulatest	1—2	„ tk

Suurmüügihinnad olid 25—35% võrra odavamad eelmainitud hindadest.

Aedvilja väljavedu meilt on läinud tunduvalt tagasi ja piirdus peamiselt ainult paari üksiku artikliga — sibulate ja kurkidega.

Meilt veeti välja:

	1.—5. V	6.—12. V	13.—19. V	20.—26. V
marin. kurke	282 kg	—	—	—
soolatud kurke	1758 kg	900 kg	938 kg	600 kg
sibulaid	2000 kg	7600 kg	2250 kg	2100 kg
jõhvikaid	—	—	—	3100 kg

Kõik eelmainitud artiklid läksid meilt Soome, arvatud välja vaid jõhvikad, milledest 1200 kg läks Prantsusse ja 1900 kg Britti.

VÄLISMAA MAJANDUSTEATMEID

SAKSA MAJANDUS 1935. A. ESIMESEL VEERANDIL.

ECONOMIC CONDITIONS IN GERMANY DURING THE FIRST QUARTER OF 1935.

Riigi sissetulekud maksudest jaanuaris ja veebruaris ületasid möödunud aasta samade kuude sissetuleku 258 milj. RM võrra. Nimelt laekus maksusid jaanuaris 1935. a. 764 milj. RM (616 milj. RM jaan. 1934) ja veebruaris 611 milj. RM (501 milj. RM veebruaris 1934.) Suuremat tulu saadi maksust töötasudelt, läbikäigumaksust, sissetulekumaksust ja aktsiaseltside maksust, kuna sissetulek tollidest osutas langust.

Aasta esimesel veerandil marga ametlik kurss püsis kindlama dollariga võrreldes, kuid näitas kõikumisi sterlingi suhtes. Belgia devalveerimisega 28% võrra loodi uus pariteet marga ja belga vahel. Kindluseta olukord kuldbloki maade rahanduses põhjustas Hollandi guldeni nõrgenemise. Mõju, mida avaldab välisriikide rahaväärtuse allasurumine Saksale, on kaheksugune: esiteks Saksa kaupadele muutub võistlus välisurgudel teravamaks, mis praegusel kaubavahetuse piiramise ajaajal on eriti ebasoovitav nähtus ning kindlasti Saksa eksportijad kannatavad kahjusid, kui nende huvid pole kaitstud kullaklausliga. Teisest küljest aga väheneb välisraha väärtuse allalöömisega ka Saksa välisvõla koormis. Belgia suhtes oli viimasel asjaolul küll vaid väike tähtsus, sest üsna tähtsuseta osa Saksa pikaajalistest välislaenudest on tehtud Belgias.

Esimesel veerandil asetleidnud üldine intressimäärade langus haaras nii börsi laenusid kui ka eradiskonti Riigipanga diskonto- ja laenuprotsendimäärad püsisid seevastu aga endisel tasemel ning kooskõlas sellega ka pangavekslite oma. Ümberlaenustamisest, mis viidi läbi selleks, et alandada linnade ning ühiskondade pantlehtedelt maksetavat protsendimäära 6%-lt 4½%-

le, ei jätnud avaldamata mõju ka teistele protsendimääradele. Nii oli ümberlaenustamise tagajärjeks hoiusummadele maksetava protsendi langus hoiupankades, milline asjaolu omalt poolt aga mõjutab obligatsioonide protsendimäära, surudes selle alla, mida katsetatakse teostada k. a. oktoobris. Pankade laenu ja komisjoni protsendimäär alanes ½% võrra. Kõik loetletud sammud võimaldavad tööstusele suurema kokkuhoiu ning peaksid aitama kaasa tööstustegevuse elavnemisele.

Ka lähiajaliste, välisrahas tasutavate, võlgade suhtes (Stillhalte Kredite) teostus protsendimäära alandamine. Stillhalte võlgade kogusumma võrdus 1. V 1935 1,700 milj. RM (2,600 milj. RM veebruaris 1934) ning protsendimäära alandamise teel saavutatud kokkuvõtteid — 6 milj. RM aastas. Kokkuvõtteid oleks olnud veelgi suurem, kui oleks alandatud protsendimäära ka Stillhalte laenude šveitsi osalt.

Aktsiaseltside nimikapital vähenes jaanuaris 70 milj. RM võrra. Uue kapitali emissioon võrdus 6 milj. RM-le ja kapitalide suurendamine aktsiaseltside poolt — 16 milj. RM-le. Liikvideerimised ulatusid seevastu 41 milj. RM-le ja kapitalide vähendamised 51 milj. RM-le. Osa 121-st liikvideeritud aktsiaseltsist moodustati ümber üksikettevõtteiks.

Börsil oli märgata töusutendentsi väärt-paberite, nii aktsiate kui obligatsioonide, hindades. Viimaste hinnad osutasid umbes 2%-list tõusu, aktsiate omad tõusid aga kuni 8%. Võrreldes möödunud aasta sama veerandiga aktsiate hinnad olid kõrgemad 15% ja obligatsioonid 5%. Obligatsioonide hinnatõusu põhjustas peamiselt seadus, millega

kohustati ettevõtteid paigutama tulusid, mis ületavad 6%, obligatsioonidesse.

Suurmüügihinnad püsisid muutuse- ta, tootainete hindade vaid tähtsusetult lan- gedes. Ka polnud märgata erilist liikumist elumaksumuse indeksis.

Sisseveo ülekaal väljaveost oli 150 milj. RM. Väliskaubandust tõkestavad tun- duvalt välisriikidega sõlmitud clearing kok- kulepped, kuna arvete õiendamise peale tuleb oodata pikemat aega, mille tõttu kauba-krediitide saamine välismaalt toimub väga taga- sihoidlikult. „Uus plaan”, mis hiljuti hakkas kehtima, asub põhimõttel, et kaupju tohib vedada sisse vaid valuutatagavarade piires. Riigipanga presidendi teadaande põhjal clea- ringarvete kogu võlakooormis ulatub 500 milj. RM-le. Kaubaleppeist on andnud kõi- giti häid tulemusi vaid kokkulepe Inglise- ga, kuna need teiste riikide suhtes on väga mit- terahuldavad.

Töötute arv aasta esimese veerandi

lõpul ulatus 2 400 000-le, ületades eelmise aasta vastava arvu 400 000-ga. Käesoleval aastal on oodata eriti suurt tööliste juurdevoolu, mis on põhjustatud kõrge- st sündivuse protsendist eriti 1920. a. Et kaitsta tööturгу hinnades, valitsus astus samme tööliste maalt linna asumise takistamiseks. sellele lisaks saadetakse maale tagasi kõik need põllutöölised, kes viimase kolme aasta jooksul töötasid linnas vabrikutes. Samuti on valitsuse poolt kaitset või toetust saava- tele ettevõtetele keeldud võimaldada tööd maalt tulnud töölistele. Saarimaa Saksaga liitumise tagajärjel töötute arv tõusis ligi 2%.

Tööstustegevuse alal tähtsamat tõusu näitas raua ja terase toodang. Saari- maal toodeti märtsis valtsitud rauda 146 000 tn ja kogu Saksas ligi 1 000 000 tn. Terase valuuhjude arv suurenes 29 ja tegevusesoleva- te ahjude arv 20 võrra, nii et Saksas töötas märtsi lõpul 95 terasevaluuhju.

UUED SÕE HÜDREERIMISKAVAD PRANTSUSES.

NEW PROJECTS FOR BENZINE DISTILLATION OUT OF COAL IN FRANCE.

Rohkesti kommentaare tekitas mäekaevanduse komisjoni poolt Prantsuse parlamen- dile esitatud seaduseelnõu, mille kohaselt tuleb kutsuda ellu suurejooneline rahvuslik sõe hüdreerimistööstus, mis on võimne andma aastast vähemalt 300 000 tn sünteetilist ben- siini. Sel teel väheneks Prantsuse rippuvus välismaast vedelkütte alal. Tooraineks osu- tuks kivisüsi, ligniit ja kivisöetõrv. Prantsu- ses rahvusliku küttevallitsuse (Office National des Combustibles Liquides) initsiatiivil ja peamiselt riiklikkude ressurssidega püstita- takse kaks suurt ettevõtet sõe hüdreerimise katsetamiseks vabrikuna ja milledes tööstuslik sünteetilise bensini valmistamine peab al- gama juba käesoleva aasta lõpul. Peale selle Põhja-Prantsuses on juba osaliselt asunud veel kahe sõehüdreerimisettevõtte ehitami- sele. Viies ellu ka nimetatud mäekaevanduse komisjoni kava, Prantsuse suudab lähemal ajal asendada mitutuhat tonni sisseveobensii- ni oma maa saadusega. Need sammud võetakse ette ka riigikaitse huvides, kuigi sõe hüdreerimistööstuse asukoht toormater-

jali baasilt sõja puhul pole soodus. Realisee- rides need kavad, Prantsuse suudab katta ai- nult ühe osa tarvidusest vedelkütte järele.

Vastuväiteid tööstuse edaspidise laienda- mise vastu tõi muuseas ette ka rahvusliku küttevallitsuse president Louis Pineau, kes seisib juba aastaid kohalikkust sõest vedel- kütte valmistamise poolt, aitab kaasa esimese kahe tööstuse püstitamisele, milles finant- seerimisest võttis osa ka tema enda juhitud olev asutis. Ettekannetes, mis korraldati „Centre Polytechnicien des Etudes Economi- ques'i” poolt ühenduses „Energie bilansi küsi- mustega, Pineau juhtis tähelepanu sellele, et sõe hüdreerimistööstus Prantsuses nõuab riigilt suuri juuremaks. Ta on kaitstud tol- liga 91,25 frs ühelt hl't 26 frs vastu Inglise. Kasutades tonni sünteetilise bensini valmis- tamiseks kolm tonni sütt, ta tuleb 3 korda kallim kui loomulik. Edasi tähendas Pineau, et Saksa, kes osutub sütteksportivaks maaks, kavatseb suurendada juba lähematel aastatel sünteetilise bensini tootmist 1 000 000 tonni- ni aastas. Prantsuse, vastuoksa, peab sütt

vedama sisse ja tema oma kaevandused asuvad piiri lähedal. Riigikaitse seisukohalt Pineau arvates oleks kasulikum nende 1300 frs eest, mis läheb maksuma ühe tonni sünteetilise bensini valmistamine, osta välismaalt

3 tonni loomulikku, moodustades sel teel tagavara sõja puhul. Selleks võiks samuti kasutada riigipanga kullatagavarasid, millele juhitud tähelepanu mitmelt poolt.

SUUR PIIRITUSE-EKSPORT POOLAST SAKSA.

LARGE EXPORTS OF SPIRIT FROM POLAND TO GERMANY.

Möödunud aasta piiritusevalmistamise hooajal Saksa impordis Poolast 4 kuu kestel (november 1934 — veebruar 1935.) 72 701 dz. kartulipiiritust 1930 000 RM väärtuses. Teistest riikidest Saksa vedas sisse samal ajal ainult 2309 dz. piiritust ja aasta varem sama aja eest 1 273 dz., kusjuures sissevedu Poolast hooajal 1933/34. a. täiesti puudus. Pea kogu Poolast sisseveetud piirituse sai ilma tollita Saksa piiritusmonopol. See, 1934. a. oktoobris sõlmitud lepingu põhjal, Poolast sisseveetud piiritusekogus ületab mitmekordsest kogu Saksa piirituse sisseveo viimase 50 aasta vältel ja moodustab umbes 1/6 kogu minekust, mis Saksa piiritusmonopol saavutas jooksva majandusaasta I veerandil,

arvatud välja piirituse tarvitamine kütteainena. Poolast sisseveetud kartulipiiritus ühes veoga maksus 26,60 RM dz, s. o. 22 RM alkoholi hl-lt, kuna piiritusmonopol maksis k. a. kodumaa piirituse valmistajale 45—48 RM hl-lt. Seega piiritusmonopol võib teenida Poola piirituselt umbes 2 milj. RM. Poola piiritus tarvitatakse kiitena, kuid sel puhul leitakse see olevat liiga kallis. Selle summa eest, mis maksti 7300 tn Poola piirituse eest, oleks saanud välismaalt 37 000 tn bensini, mis oleks andnud kasu tolli näol 8 milj. RM. Täiendavalt tuleb märkida, et Saksa piirituse-eksportidil hooajal 1933/34. a., kus viimane langes tähtsusetu määran, sai umbes 23 RM hl-lt.

INFORMATSIIONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return.

AKTIIVA

23. mail 1935. a.

PASSIVA

1. Kattevara: — <i>Reserve:</i>		1. Põhikapital — <i>Capital</i>	5 000 000,—
kuld: rahas ja kangides	30 064 458,88	2. Tagavarakapital — <i>Reserve Fund</i>	530 252,48
välisraha	4 082 319,45	3. Jooksvad kohustused: — <i>Current Liabilities:</i>	
2. Vahetusraha — <i>Subsidiary Coin.</i>	3 388 026,56	a) pangatähed liikvel	37 881 021,—
3. Sisevekslid: — <i>Home Bills:</i>		b) jooksvad arved:	
kaubavekslid	5 987 458,68	valitause	8 157 007,42
põllumajandusl.	944 402,27	pankade	8 335 471,59
metsatööstusl.	17 644,55	teiseld	2 289 794,41
4. Laenud: — <i>Loans and Advances:</i>	6 949 503,50	4. Muud passivad — <i>Other Liabilities</i>	18 782 278,42
valitsusele	—		4 768 479,31
teistele*)	3 537 363,63		
5. Kinnis- ja vallasvara — <i>Immovable Property and Equipment</i>	2 209 034,22		
6. Muud aktivad — <i>Other Assets</i>	18 581 416,92		
	<u>68 903 026,16</u>		<u>68 903 026,16</u>

Kattevara vahetord jooksvate kohustustega: }
Proportion of Reserve to Current Liabilities: } 60,32%

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 1 929 792,85
Includes Ek. 1 929 792,85 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

INGLISE.

Võihoidmine külmutusmajades Londonis.

Cold Storage of Butter in London.

Need, kelle võitoodang aasta kestel tunduvalt kõigub, on sunnitud hooaja kestel paigutama oma võid külmutusmajadesse. Võitgavarad registreeritud külmutusmajades ulatusid 1934. a. augusti alul 950 000 tsentnerile. Need tagavarad koosnesid peagu eranditult asumaade, Argentiina, N. Vene ja Balti riikide võisortidest. Skandinaavia ja Soome võisorte, millised tulevad Inglisse enam-vähem ühetaolistes kogustes, paigutatakse külmutusmajadesse piiratud kogustes.

Viimaste aastate kestel on Inglise turu üleküllastumise tõttu olnud suur nõudmine külmutusruumide järgi. Läänud aasta suvel tekkis külmutusruumidest puudus ning võid tuli sageli müüa igasuguse hinna eest. Et või jaoks saada külmutusruume odavamaks maksu eest ning et kindlustada neid oma võile, sõlmisid Austraalia ja Uus Meremaa

Londoni suurema sadama sildade ja külmutushoonete omanikuga — Hay's Wharf, Ltd.-ga 1933. a. vastavad lepingud. Neile maale järgnesid 1934. a. N. Vene ja 1935. a. Läti.

Nende maade ja Hay's Wharf'i vaheliste lepingute sõlmimine sündis eksportijate maade poolt põhjusil: a) et kindlustada endile külmutusruumi, b) et saada soodsamaid tingimusi, c) et hoida või kvaliteeti, sest importijad, lootes võid ära müüa, hoiavad tihtilugu võid pikemat aega ilma külmutussisseadeta sadama ladudes, mis mõjub kvaliteedile halvavalt.

Nende lepingute järele läheb kõik tähen- datud maadest Londoni tulev või Hay's Wharf'i kättest läbi ning kui mahalaadimise kestel korraldusi ei ole või edasisaamiseks, pannakse või külmutushoonesse.

SOOME. Soome suhkruppeedikasvatuse ja Salo toorsuhkru vabriku tegevus.

Sugar-beet Cultivation in Finland, and Raw Sugar Factory at Salo.

1934. a. saadi Soomes suhkruppeedi rekordisel määral. Salo suhkruvabrikule pakuti seda umbes 100 milj. kg, mis kõik võeti vastu. Eelmise aasta pakkumisega (56 milj. kg) võrreldes oli kasv peagu 80%. Suure saagi tõttu töötas Salo vabrik sellel aastal isegi 1935. a. jaanuarikuul s. o. umbes 1½ kuud kauem harilikust.

Suhkruppeedi saagi tõus on seletatav uute kasvatajate juuretulekuga, kuid esijoones siiski keskmise saagi suuruse tõusuga ha'lt põllupidajate suurema vilumuse tõttu selle viljakultuuri kasvatamisel. Salo-Uuskela ringkonnas ha keskmine saak oli viimase 6 aasta kestel 28 000 kg, mis vastab keskmistele saakidele teistes riikides, kus suhkruppeedi kasvatatakse. Salo-Uuskela ringkonnas, kus kõige rohkem tunda Salo vabriku mõjutust, on 9% põldudest peedi all. Praegu on vabrikul raske vastu võtta suhkruppeedi uutelt põllupidajatelt ja seepärast piirdatakse lepingute tegemisel endiste kasvatajatega, kes kannud kuulusid esimestel aastatel ja seetõttu vabriku seisukohalt on eesõigustatud

Nisuguseid põllupidajaid on 3000 ha peedi kasvatusega ja peale selle tulevad need põllupidajad Lõuna-Soomest, kes seda peedi vabriku soovil hakkavad kasvatama katsena. Vabriku produktiooni ei saada Salos praegusest enam kõrgemale viia suhkruppeedi omaduste tõttu. Nimelt väheneb ladus seismisel peedi suhkrusisaldavus ja sellepärast tuleb peete töötleda võimalikult ruttu, mis piirab ka vabriku tegevushooaega. Praegu tahab vabrik hakata rõhku panema suuremale suhkru sisaldusele peetides. Selleks korraldatakse mitmesuguseid katseid asjatundjate abil ja korraldatakse põllupidajate omavahelisi võistlusi peedi suhkruväärtuse mõõtmiseks. 1934. a. korraldatud võistlusel oli kõrgemaks suhkrusisaldavuse % 18,56, mis oli saadud väikses maapidamises; suuremates põllupidamistes oli see % 15 ümber. Peedi kasvatajad on peetide eest saanud 40 penni kiloilt, mille lisaks on tulnud veel hoidmiskulud. Saatekuludest on peedi müüjatel maksta 50%.

Uue klaasivabriku asutamine Hangösse.

Establishment of New Glass Factory at Hangö.

Läinud aasta lõpul asutatud aktsiaselts o/y Suomen Lasitehdas 3,5 milj. Smk. suuruse kapitaliga asutab Hangösse uue fabriku akna klaasi valmistamiseks. Fabriku ehitus on juba nii kaugel, et see võib alata tegevust k. a. juulis. Fabriku toodanguvõime aastas on 250 000 m² klaasi. Fabriku tööliste arv oleks 40 ümber. Klaasivabriku aktsiaseltsi

juhataja on parun G. W. Wrede, asjaajaja-direktor K. Kalberg, endine Skinnarviki klaasivabriku ametnik.

Vabriku ruumideks on osaliselt kasutatud endise Hangö klaasivabriku hooneid, mis vahepeal olid Lahde klaasivabriku omandusse läinud ja seisid.

Männikoore väljaveost.

Läinud aastal tekkisid ühe prantsuse ettevõtja järelepärimise puhul väljaveated männikoore väljaveoks. Oli jutt umbes 10 000 tonnist. Männikoort oli Soomal pakkuda külluses, kuid tehinguid ei sooritatud, sest et

— *Export of Pine Bark.*

ostja pakkus nii väikest hinda, et see ei oleks katnud oma kulusidki. Et asja algataja poolt ei ole tulnud paremaid pakkumisi, siis on küsimus männikoore väljaveost esialgul päevakorrast langenud ära.

LEEDU.

Leedu põllumajandus 1935. a. kevadel.

Lithuania Farming situation in Spring of 1935.

Kuna maailmaturgudel põllumajandussaaduste nõudmine ei ole suurenenud ja hinnad madalad, ei saa Leedu, kes produtseerib peaaesjalikult põllumajandussaadusi, uusi sissetulekuid, mis võiksid põllumajanduse ostujõudu tõsta. Isegi 1934. a. lõpul ja k. a. alul suurenenud teravilja müük ja tõusnud linahinnad ei suurendanud põllumeeste ostujõudu, vaid tasakaalustasid ainult tulude puudujääke peekoni ja piimasaaduste alal.

Põllumajanduse tulevikku väljaveated on selgusetu. Püsivamaks tulevalikaks on seni olnud või. Seepärast arendatakse võitoodangut igapidi, et langenud hindu kompenseerida suurema toodanguga.

Peekonisigade kasvatamine hakkab juba vähenema. Kuigi praegu veel kasvatatakse sigu enam, kui turu nõudmine, siis ainult seepärast, et pole mujale kuhugi ära kasutada võitoodangust ülejäävat piima.

Kuna põllumehed katsuvad ikka rohkem saada läbi oma kodusaadustega, siis väheneb kaubandusline läbikäik alatasa, samuti ka nõudmine kohalike tööstussaaduste järgi.

Leedu kaubandus ja tööstus 1935. a. kevadel. *Commerce and Industry in Spring of 1935.*

Sisekaubanduses, eriti importkaupade alal, avaldub üldine kokikutõmbumine. Äriees-tele teeb kitsendusi laiendatud litsentside süsteem ja raskusi leida uusi sisseostuturge.

Põllumeeste poolt müüdivatatest kaupadest

Kevade hilines tänavu paari nädala võrra. Läinud aastal maikuu alul olid külvid lõpetamisel, tänavu alles algasid. Kuna söödavilja l. a. saadi vähe, teiselt poolt aga külma ja hilise kevade puhul ei saadud karjamaid varemalt kasutada, siis paljud põllumehed tundsid söödavilja puudust.

On ette näha igal pool suuremal hulgal lina mahategemist, kusjuures lina külvipinnad suurenevad 20—30% võrra ja mõnel pool isegi kahekordselt.

Taliviljadest arvatakse rikkli läinud kõigest 2—3%, ainult mõnel pool tõuseb rikkli läinud protsent 10—15%-ni.

Viljade ülejäägid on igal pool suured, hooimata elavast ekspordist kuni aprilli keskeni. Oletatavad ülejäägid väljaveoks on: rukist umbes 12 000 tonni, nisu — 13 000 tonni, kaeru — 5 000 tonni ja otri — 3 000 tonni. Eriti palju on jäänud üle kartuleid — umbes 26 000 tonni, mille realiseerimine teeb raskusi. Linakiu ülejäägid tõusvat 2 000 tonnini, linaseemnete — 600 tonnini.

oli elavam teravilja- ja linakaubandus, mõnes rajoonis elavnes ka hobuste müük.

Tööstuse alal arenes intensiivsem töö linavabrikutes ja mõnes nahavabrikus, kus oli välismaa tellimisi (siin on toodang üle kahe

korra tõusnud). Nagu eelmiselgi aastal, tekstiilvabrikud töötasid 2—3 vahetusega. Lauavabrikud töötasid üle norma ainult Kilaipedas, mujal — ainult mõni päev nädalas. Metallivabrikud ja kohaliku turu jaoks töötavad ehitusmaterjalide ettevõtted, võrreldes läinud aastaga, töötasid nõrgemalt.

Aktsiisi alla käivate kaupade ja piirituseviina toodang esimese kolme kuu jooksul (jaan.—märtsini) oli väiksem, võrreldes läinud aastaga: õlle — 37%, tuletiku — 5%, tubaka — 3%, marjaviina — 17%, piirituseviina — 3% ja piirituse — 4%. Ainult paberossikestade toodang tõusis 25%. Marjaviinatoodang, mis senini näitas suurenemist, on tänava esimest korda näidanud vähenemise tendentsi.

Uusi tööstusettevõtteid on tänava esimesel veerandil asutatud 8, kapitaliga 330 000.— litti (läinud aastal sama aja jooksul — 6 ettev., invest. kapitaliga 230 000 litti). Suurematest ettevõtetest võiks siin nimetada: elektrijaama ja vesiveskiit kapitaliga 150 000 litti, 2 veskiit (auru- ja mootor-) kapitaliga 30 000 litti, kartulitärklise vabrikut — 100 000 litti, 2 sukatööstust — 40 000 litti.

Kinnisvarade ostu-müügi akte on 3 kuu jooksul kinnistatud 961 (läinud aastal sama aja jooksul — 1 206). Neis aktides näidatud varanduste väärtus moodustab umbes 4,79 milj. litti (läinud aastal — 6,45 milj. litti).

Leedu väliskaubandus 1935. a. I-sel veerandil.

Foreign Trade in the First Quarter of 1935.

Tänava esimese kolme kuu jooksul (jaan.—märtsini) on Leedust veetud välja mitmesuguseid kaupu 3,4 milj. liti eest (39,5 milj. liti vastu 1934. a. sama aja jooksul) ja Leedusse veetud sisse — 23,6 milj. liti eest (30,4 milj. liti vastu 1934. a.). Nii eksport kui ka import on tänava esimesel veerandil 2 milj. liti võrra väiksem. Seega on väliskaubanduse bilansi üldine pilt vähe muutunud, võrreldes läinud aastaga, võrreldes aga 1933. a. esimese veerandiga, on eksport 4% suurem ja import — 10% väiksem.

Iseloomustavaks on tänava erakordselt suur teravilja eksport. Kolme kuu jooksul on vilja eksporditud 50 000 tonni 7,6 milj. liti eest, kuna 1934. a. sama aja jooksul eks-

portitud vekslite arv on tänava 3—4 tuhande võrra väiksem, kui vastavatel kuudel läinud aastal, ka summa on väiksem 30—35%. Jaanuaris on protestitud 10,4 tuh. vekslit 2,42 milj. liti eest, veebruaris — 9,2 tuh. tk. 2,20 milj. lit. ja märtsis — 9,4 tuh. tk. 2,34 milj. liti väärt.

Esimese 4 kuu jooksul tänava jäi pankrotti 9 firmat, 450 000 litalise võlasummaga. Kõik võlad langevad kohalikkudele firmadele. Läinud aastal sama aja jooksul jäi pankrotti 12 firmat 630 000 litiga. Pankrotti jäänud firmadest on ainult üks suurem — transportkontor, mille võlad moodustavad umbes 250 000 litti. Teised on väikesed firmad, mille võlad moodustavad 20.—30 000 litti. Pankrotti jäänud firmade kreditoride kahjud tõusevad 300 000 litini. Tuleb märkida, et pankrottijäänud firmade omanikud on enamikus kadunud välismaale.

Tänava esimesel veerandil oli üldse oksjone 1391, läinud aastal samal ajal — 1515. On vähenenud nii vallas- kui ka kinnisvara oksjonite arv, samuti ka oksjonite alla langenud varanduste võlad; vallasvara võlad moodustasid tänava 700 000 litti, (läinud aastal sama aja jooksul — 900 000 litti); oksjonitel müüdid kinnisvara võlad moodustasid tänava 3,3 milj. litti (läinud aastal — 4,3 milj. litti). Müüdid vallasvara vahakord võlgadega moodustas 26% (läinud aastal 24%), kinnisvara — 78% (läinud aastal 87%).

porditi kõigest 5 000 tonni 1 milj. liti eest (iseegi kogu 1934. a. jooksul eksporditi vilja vaid 25 000 tonni). Nüüsgust suurt vilja ekspordit pole varem olnud. Üldse on tänava viljamajandusest (teravili, ristikkehinaseemned, lina ja linaseemned) saadud 17 milj. litti, kuna loomamajandus (peekon, elusloomad ja piimasaadused) andis vaid 11 milj. litti. Või eksport tänava väärtuselt on suurenenud umbes 25%.

Teistest ekspordikaupadest on tänava rohkem saadud töötletud nahkade ja vineeri eest. Muude kaupade eksport (eriti metsamaterjalid, sead, veised) oli tunduvalt väiksem.

Importkaupadest suurenes väetiste (71%),

kivisõe (16%), tsemendi (30%), instrumentide ja aparaatide (20%), klaasi (81%), töötlemata karusnahkade (36%) ja tekstiiltööstuse jaoks tooraine (78%) import. Tundu-

valt vähenes riisi, heeringate, tubaka ja pleki ning tekstiilkaupade sissevedu (30—60%).

Majanduslik kokkulepe N. S. V. Liiduga. — *Economic Agreement with U. S. S. R.*

23. III s. a. Moskvas allakirjutatud kokkulepe Leedu ja N. S. V. Liidu vahel näeb ette 100 000 sea ostu Leedust. Edasi on kokkuleppes tähendatud, et käesoleva aasta oktoobris või novembris sõlmitakse uus kokkulepe 1936. aastaks vastastikuse kaubavahetuse kohta Leedu ja N. S. V. Liidu vahel. Maksevalepe on rajatud kaubavahetuse tasakaalusta-

mise põhimõttele. Leedu kohustub ostma N. Venest petrooleumi, gasoliini, bensini, masuuti, niiti ja lõnga ning tubakat.

Selle leppe põhjal on „Maistase“ direktor tähendanud, et k. a. läheb korda N. Venesse välja vedada 120—130 000 siga, nii et siigade turustamise küsimus on leidnud soodsat lahenduse.

TŠEHOSLOVAKKIA. Ekspordinstituudi organisatsioon Tšehhoslovakkias.

Establishment of Export Institute in Czechoslovakia.

Ekspordinstituudi tegevus Tšehhoslovakkias on arenenud kahes suunas: siseorganisatsiooni laiendamises ja tegevuses välismail. Esijoones pandi rõhku territoriaalosakonna kujundamisele. Siin on kuuteistkümneks territoriaalalaks jaotatud kogu välisturgude võrgu kohta kümme referenti, kelle ülesandeks on uurida müügivõimalusi üksikutel välisriikidel ja uurimuste tulemusil koostada aruandeid ning nõuandeid praktiliseks kasutamiseks. Ekspordist huvitatul peab olema võimalus igal ajal saada täielikku ja usaldusväärset informatsiooni, mis on kontrollitud kõige uuematel andmetel.

Territoriaalreferentidelt tulevad andmed lähevad Teadete osakonda, kus neid kogutakse ja töötletakse tegelikuks kasutamiseks. Aeg-ajalt antakse välja büulletäänne, mille järele on praegu koostamisel kogukam tšehhi-keelne ajakiri „Maailmakaubandus“, nimega all. Peale selle kavatakse anda välja ka üht saksakeelset majandusajakirja, milles tahetakse välisurgusid propaganda otstarbel tutvustada tähtsamate eksportalade järelevalve- ja müügikorraldusiga.

Viimasel ajal on kavatsusel asutada osakond, mis jälgib tootmist tööstuses ning põllumajanduses ja kogub täpsaid andmeid toodetud koguste kohta. Sellele osakonnale annab välisministeerium üle Hamburgi peakonsulaadi juures asutatud ekspordfirmade-kartoteegi, mis koosneb andmetest 5000 ekspordifirma kohta ja 18 000 tööstuse ja põllumajanduse ekspordartikli kohta. Eriiist tähelepanu pälvib veel osakond, kus koostatakse materjale tolli- ja tariifipoliitika ning riiklikkude kompensatsioonitehingute käsitamiseks. Instituut annab suurt tähtsust kaubanduslike eriteadlaste probleemide ja kaalub nende saatmist tähtsamatesse ekspordiriikidesse. Ühtlasi arendab ta intensiivselt koostööd ministereid ja valitsusasutuste vahel, et hõlpuustada oma ülesannete teostamist süstemaatilisel ja otstarbekohasel. Senistest raskustest nimetab instituut kohaste kaubandusliku eriharidusega tööjõudude puudust, kes omaksid küllaldaselt kogemusi välisurgude tundmises. Peale nende hakatakse panema rõhku ekspordipropaganda tundjate väljaõpetamisele.

ŠVEITS. Rukki ja nisu sissevedu Lätist. — *Rye and Wheat Imports from Latvia.*

Šveitsi tollistatistika andmetel veeti märtsis Lätist sisse teravilja järgmisel määral: rukist — 10 260 kv. 100 350 fr. väärtuses ja nisu — 3 342 kv. 34 900 fr. väärtuses.

Teravilja üldsissevedu Šveitsi märtsis ku-

junes järgmiselt: rukis 11 340 kv. 110 700 fr. väärtuses, nisu 286 700 kv. 3 198 000 fr. väärtuses.

Eeltoodud väärtussummad vastavad vilja-hinnale franko šveitsi piir.

Elusloomade, liha ja
lihasaaduste eksport

Eesti Peekoni Eksportühisus

Estonian Bacon Export Co Ltd.

Export of meats

Juhatus: Tallinnas,
S. Roosikrantsi 4-a – 9. Telefon 463-63.

PÖLLUMAJANDUSLIK EKSPORTÜHISUS

„OVO“

ASUT. 1924. a.

*Tallinn, S. Karja tän. 18.
Telegr. aadr.: OVO-Tallinn.
Telefon 445-71 ja 447-53.*

Kanamunade ja nahkade eksport.

ÜHISELU TRÜKIKOJA

juhtlauseks on:

hea töö

*täpne ja kiire tellimiste täitmine
mõõdukad hinnad*

**Sellepärast aktsiaselts „Ühiselu“ trükikoda ongi see asutis,
mida Teie vajate oma trükitööde täitmiseks**

Tellimiste vastuvõtmine
trükikoda kontoris Pikk 42, Tallinnas
Telefonilised tellimised — tel. 442-04

EESTI KIVIÕLI A. Ü.

Suurim õlitööstus Eestis.

JUHATUS JA MÜÜGIOSAKOND:

Tallinn, Jaani t. 6.

Kõnetraadid:

465-56, 463-05, 462-04, 464-50.

TEHASED JA KAEVANDUS:

Kiviõli jaam.

Kõnetraat: Sonda 15.

SAADUSED:

Kütteõli — Immutusõli

Bituumen — „Kresolaat“ (Fenolaat)

Mootornafta — „Karbestoleum“

Katuselakk „Kivitõrv-Ekstra“

Puhas põlevkivi-katuselakk

Viljapuu-karbolineum „Estoleum“

Tolmuõli „Estolmit“ — Puurimisõli

Auto- ja avlobensiin „Estolin“

Tarvitage ja nõudke kõikjalt Eesti Kiviõli A. Ü. saadusi.

A/S „Ühiselu“ trükk, Tallinn, 1985.

EESTI
RAHVUSRAAMATUKOGU
AR